

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง “สภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาดังนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
5. นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในการทำวิจัยในชั้นเรียนและบทบาทของอาจารย์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552–2559)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552–2559) โดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีนายจุรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเสนอในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2553 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาต่อไป สาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงมี 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ปรัชญาหลักและกรอบแนวคิด เจตนารมณ์ของแผนและวัตถุประสงค์ของแผน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (<http://www.moe.go.th/websm/2010/jan/003.html>)

1) ปรัชญาหลักและกรอบแนวคิด การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงฯ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อบ่มให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม เป็นแผนที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนา

ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2) เจตนารมณ์ของแผน แผนการศึกษาแห่งชาติมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน โดยในวัตถุประสงค์ ข้อ 2 กล่าวถึงการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตามแนวนโยบายที่ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพยากรทางปัญญา พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์นั้น ครูผู้สอนในทุกระดับจะต้องมีการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการวิจัยในชั้นเรียนอันเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหาในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลในการเรียนอย่างถ่องแท้ ตามคำกล่าวของนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

3) วัตถุประสงค์ของแผน เพื่อให้บรรลุตามปรัชญาหลักและเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงฯ จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (ม.ป.ป.) กล่าวถึง การวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นการวิจัยประเภทปฏิบัติการ (Action Research) มีเป้าหมายเพื่อนำผลไปใช้ปฏิบัติงานจริงด้วย เพราะเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยมีครูเป็นผู้ทำการวิจัย จึงเรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research : CAR) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า วิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research : CR) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อนำผลไปพัฒนา และถ้าพบข้อบกพร่องก็ทำการวิจัยและนำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

สมบัติ บุญประคอง (2545) กล่าวว่า "การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การที่ครูทำวิจัย เพื่อหาคำตอบที่เป็นความรู้หรือข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน"

พิชญ์สินี ชมภูคำ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในส่วนของครูผู้สอนส่วนมากได้ยืมคำว่า "การวิจัยในชั้นเรียน" (Classroom Action Research) เป็นการวิจัยที่ทำในบริบทของ ชั้นเรียนและมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เป็น

การนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครู ให้ไปสู่ความเป็นเลิศและมีความอิสระทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยลักษณะเชิงปฏิบัติ (Action Research) และควรใช้รูปแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D)

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคนในสังคมอย่างแท้จริง

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 4 มาตรา 24 และมาตรา 30 ได้ให้ความสำคัญกับการนำวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (ราชกิจจานุเบกษา, หน้า 7 และหน้า 9) โดยสาระสำคัญของมาตราดังกล่าวข้างต้น มีดังนี้ คือ

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

มาตรา 30 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ส่วนในหมวดที่ 9 ของพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

มาตราที่ 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตราที่ 68 ให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทานและผลกำไรที่ได้จากการดำเนินการด้านการสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริหารเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตราที่ 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนา และการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำหรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้เน้นย้ำมุ่งให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็นทำเป็น มีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้จักใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างหลากหลายเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งการจะหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้ ต้องฝึกให้รู้จักใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้และกระบวนการที่สร้างความรู้ได้อย่างเป็นระบบระเบียบคือ การวิจัย ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาฯ ระยะที่ 9 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า การวิจัยเป็นแนวทางดำเนินการหนึ่งที่น่าไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาฯ ระยะที่ 9 ดังกล่าวข้างต้น ได้ระบุถึงกระบวนการวิจัยเกี่ยวข้องกับทั้งนักเรียน ครูและผู้จัดการศึกษาทุกระดับ จึงจะก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง โดยมีเป้าหมายมุ่งสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและยั่งยืน โดยนำเอากระบวนการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ครูผู้สอนในฐานะนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร นักวิจัยทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาตนเอง ซึ่งต้องทำการวิจัยควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอน และทำการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้

การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนและบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นการศึกษารายกรณี (Case study) ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อนำไปสู่คุณภาพการศึกษาที่แท้จริงและยั่งยืน

ดังนั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในส่วนของครูผู้สอนซึ่งเรียกว่า “การวิจัยในชั้นเรียน” (Classroom Action Research) เป็นการวิจัยที่ทำในบริบทของ ชั้นเรียนและมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนให้ไปสู่ความเป็นเลิศและมีความอิสระทาง วิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และควรใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญในการช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตการทำงานอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว มีการตัดสินใจที่มีคุณภาพ เพราะมองเห็นทางเลือกต่างๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ครูนักวิจัยจะมีโอกาสมากขึ้นในการคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับเหตุผลของการปฏิบัติงานและครูสามารถบอกได้ว่า งานที่จัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ครูในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งและเป็นส่วนสำคัญยิ่งในองค์กรทางการศึกษา ควรได้ตระหนักและเรียนรู้กระบวนการดังกล่าวอย่างชัดเจน และนำสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อันเป็น การสนองตอบต่อนโยบาย ของการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวข้างต้น

นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนากาการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ กล่าวไว้ในหมวดการอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน หนึ่งในห้าด้านนั้น คือ (มานิต บุญประเสริฐ, 2550, หน้า 763-764) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานวิจัย ด้านนี้ควรมุ่งเน้นการจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนางานวิจัย ต้องมีงบประมาณสนับสนุนให้กับคณาจารย์ โดยกำหนดวงเงินสนับสนุนการวิจัยของสถาบันเป็นสัดส่วนกับงบประมาณดำเนินการตลอดปี สร้างวาระการวิจัยของสถาบันทั้งระยะสั้น และระยะยาว อีกทั้งควรมีการวางแผนสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่จากหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้นักศึกษาร่วมมือในโครงการวิจัย สร้างมาตรการแรงจูงใจบุคลากรในการทำงานวิจัย เช่น ให้ผลงานวิจัยเป็นองค์ประกอบในการประเมินผลงาน จัดทำฐานข้อมูลผลการวิจัยของสถาบัน จัดตั้งหน่วยงานประสานงานการวิจัย การจดสิทธิบัตร และการติดตามผลการวิจัย

สุธรรม อารีกุล. [ม.ป.ป.]. ได้ทำการศึกษาการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ.แนวทางการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งผลจากการศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการ

พัฒนาอุดมศึกษาได้กล่าวถึง ลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาไทยในอนาคตที่น่าจะเป็นก็คือ มีขนาดพอเหมาะที่จะบริหารและจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรักษาผลประโยชน์และใช้ประโยชน์ มีการใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยในการเรียนการสอน มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาศักยภาพและนิสิตนักศึกษาให้ได้คุณภาพมี จริยธรรมและคุณธรรม ผลิตบัตินที่มุ่งในคุณภาพพอๆ กับปริมาณ มีความหลากหลายในการจัดหลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน มีการลงทุนเพื่อผลประโยชน์ของสถาบันและชุมชน มีเครือข่ายสัมพันธ์ร่วมกับองค์กรอื่น ดูดซับความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้จากระดับสากล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). ได้ทำการการปฏิรูปการเรียนรู้ ตัวอย่างความสำเร็จจากประสบการณ์จริง โดยมีนโยบายให้การสนับสนุนครูผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์และมีแนวคิดใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนด้วยการทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยให้มีการเสนอชื่อครูที่มีผลงานดีเด่นเพื่อคัดเลือกตามกระบวนการของโครงการครูแห่งชาติ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกได้รับการยกย่องเป็น “ครูแห่งชาติ” ทำการวิจัยและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ผลิตขึ้น และพัฒนานักเรียนของตนด้วยผลจากการวิจัย

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ระบุถึงบทบาทของครูกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยสำนักงานฯ ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทครูกับการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบของการสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนจึงได้รวบรวม เรียบเรียงและสังเคราะห์ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ให้กับโรงเรียนในโครงการฯ และโรงเรียนอื่นที่มีความสนใจ ได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในลักษณะของการพัฒนาตนเองต่อไป

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545–2549) (www.inspect8.msc.go.th) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนิน 4 ยุทธศาสตร์ และหนึ่งในยุทธศาสตร์นั้นคือ ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างสังคมแห่งความรู้ โดยมีแนว ดำเนินการ คือ

1. พัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดกระบวนการเรียนที่ยึดหลัก ผู้เรียนสำคัญที่สุด หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ส่งเสริมการบูรณาการ การเรียนรู้ที่สมดุลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และใฝ่เรียน ใฝ่รู้

3. พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมรวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อทุกกลุ่มเป้าหมายที่นำไปสู่การสนับสนุนให้บุคคลเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทั้งด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

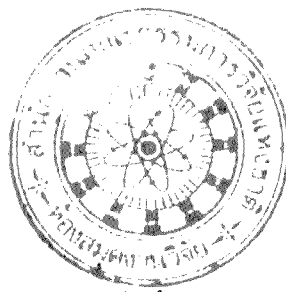
สรุป จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญในการนำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการเรียนการสอน โดยรัฐและสถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ในการที่จะมุ่งเน้นการสนับสนุนให้อาจารย์มีการทำวิจัย ดังนั้นครูหรืออาจารย์จึงต้องตระหนักถึงบทบาทในการจัดการเรียนการสอนในการนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในห้องเรียน

3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 (กองกฎหมาย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2553) ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัย ราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยในมาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

ในมาตรา 8 ได้ระบุไว้ว่า ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

(1) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล

(2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่นอีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

(3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

(4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(5) เสริมสร้างความรู้ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

(6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(7) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(8) ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งจะมีสภาวิชาการที่มีหน้าที่สอดส่องดูแลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการไว้ดังนี้

1) พิจารณาเสนอวิธีสอน กำหนดนโยบายวิชาการ และหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

2) พิจารณาเสนอดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยการสอน การประเมินผลการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

3) พิจารณาเสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

4) พิจารณาเสนอการจัดตั้ง ยุบรวม และการยุบเลิกคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งการเสนอแบ่งส่วนราชการหรือส่วนงานในหน่วยงานดังกล่าว

5) พิจารณาเสนอการรับสถาบันวิชาการชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัย

6) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

7) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ

8) แสวงหาวิธีการที่จะทำให้การศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับปรุง การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาท้องถิ่น การผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เจริญยิ่งขึ้น

9) เสนอแนะแนวทางการประสานงาน การระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การทำข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยในความร่วมมือทางวิชาการ ประสานการใช้บุคลากร ทรัพยากร และความชำนาญร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

10) พิจารณาให้ความเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย

11) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย

12) ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

13) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในมาตรา 22 (8) ได้ระบุถึงภาระหน้าที่ที่สภามหาวิทยาลัยจะต้องแสวงหาวิธีการที่จะทำให้การศึกษาและการวิจัย รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมของแต่ละมหาวิทยาลัยให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในฐานะหน่วยงานกลางในการจัดทำนโยบาย วางแผนศึกษาวิจัยด้านการศึกษาทุกระดับได้ให้คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21 ในปี 2542 (ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์, ไพบุลย์ สีนลารัตน์, 2542) ได้จัดทำรายงานและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิรูปการอุดมศึกษาของไทยในศตวรรษที่ 21 ได้ระบุไว้ในบางประเด็น ดังนี้

1) สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่และสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นภายในสถาบันหรือภายในประเทศ เพื่อความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเองทางวิชาการ

2) สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการวิจัยและการดำเนินงานบัณฑิตศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยจะต้องมีการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งทั้งภายในสถาบัน และมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

3) สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติให้มากขึ้น กิจกรรมความร่วมมือดังกล่าวครอบคลุมถึงการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนบุคลากร การวิจัย ตลอดจนการร่วมมือกันแก้ปัญหาของภูมิภาค

4) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดตั้งศูนย์หรือสถาบัน เพื่อการวิจัยและพัฒนาการอุดมศึกษา (Center for Higher Education Research and Development) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอน พัฒนาศักยภาพ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานตลอดจนทำหน้าที่เฝ้าระวังและติดตามความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมและในระบบการศึกษา

ดังนั้น จากข้อเสนอแนะการปฏิรูปการอุดมศึกษาของไทย ด้านการวิจัย จึงถือเป็นบทบาท ภาระหน้าที่ เร่งด่วนที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนผลักดันบุคลากรสายวิชาการให้สร้างผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีมาตรฐานคุณภาพ

นอกจากนี้ สภาการศึกษาได้พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อกระทรวงศึกษาธิการ สาระของมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ประเด็น ดังนี้ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2553, หน้า 1 – 6 สืบค้นจาก <http://area.obec.go.th/petchaburi2/ed.standard.htm>)

1. อุดมการณ์หลักในการจัดการศึกษาของชาติ
2. คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

3. การจัดการศึกษา

4. แนวนำสู่การปฏิบัติ

ในมาตรฐานที่ 3 ระบุว่า การจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนและการบริหารที่เน้นสถานศึกษาเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 แนวนำสู่การปฏิบัติการสร้างวิถีการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ให้เข้มแข็ง และการใช้มาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาการศึกษามุ่งผลตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ควรต้องมีแนวนำสู่การปฏิบัติ คือ การสร้างความเข้มแข็งให้แหล่งเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ในระบบครอบครัว ชุมชน กลุ่มเพื่อร่วมวัย องค์กร/สถาบันทางศาสนา แหล่งอาชีพ สื่อมวลชน องค์กรความรู้ในสังคม ระบบสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากการวิจัยปฏิบัติการเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ใหม่ เป็นเครื่องมือสืบทอดและผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย และเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา องค์กรและสังคม โดยมีตัวบ่งชี้ คือ มีการวิจัยศึกษาสร้างเสริมและมีการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท

5. นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในการทำวิจัยในชั้นเรียนและบทบาทของอาจารย์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีนโยบายให้อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการเรียนการสอน ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ทำหน้าที่ดูแลดำเนินงานวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาได้จัดทำแผนงานส่งเสริมการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2556 (สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2553) ด้วยการให้การส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ทุกคน มีรายละเอียด ดังนี้

จากวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนางานวิจัยของหน่วยงานที่ดำเนินการกิจ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยระดับชาติ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) รวมถึงวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อมุ่งพัฒนางานวิจัยที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ การพัฒนางานวิจัยดังกล่าวจำเป็นต้องมีระบบและกลไกต่างๆ ในการดำเนินงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ภาคผนวก 1: วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการวิจัยของ

หน่วยงานระดับชาติและมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ) และได้กำหนดประเด็นการวิจัยด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยที่สร้างสรรค์ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและคุณค่าต่อสังคมองค์รวมต่อไป (ภาคผนวก 2: ประเด็นการวิจัย)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจหลักสำคัญใน 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้อาจารย์และนักวิจัยประจำสร้างสรรค์ผลงานวิจัยเพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมองค์รวมได้อย่างแท้จริง โดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินงานสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและมีบุคลากรประจำสถาบันฯ เป็นนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละศาสตร์ปฏิบัติหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องตามวิสัยทัศน์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและการพัฒนาประเทศ การกำหนดทิศทางการวิจัยที่ชัดเจนจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่จะสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีคุณค่าที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะหน่วยงานหลักด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดแผนงานส่งเสริมการวิจัยในปิงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2556 โดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย องค์ความรู้จากการวิจัยและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อการวิจัยและพัฒนาซึ่งจะยังผลให้มหาวิทยาลัยมีผลงานวิจัยที่ตรงตามอัตลักษณ์และได้รับการยอมรับในวงวิชาการ รวมถึงสามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้เป็นรูปธรรมเป็นสำคัญ

ปรัชญา

สถาบันวิจัยและพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในการสร้างความเข้มแข็งในการอยู่รอด (Survivability)

วิสัยทัศน์

สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพในการส่งเสริม สนับสนุน สร้างสรรค์ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและการจัดการความรู้จากงานวิจัย

พันธกิจ

1. สนับสนุน ส่งเสริมและประสานงานการดำเนินการวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เป็นมาตรฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
2. บริหารจัดการดำเนินงานวิจัยอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรเพื่อการวิจัยและพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันการดำเนินการวิจัย รวมถึงการยกระดับคุณภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
2. เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและนานาชาติ
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่สนองนโยบายของมหาวิทยาลัย ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ
4. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อการวิจัยและพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์

1. พัฒนาคุณภาพงานวิจัย
2. พัฒนานองค์ความรู้จากงานวิจัย
3. พัฒนาวัฒนธรรมองค์กรเพื่อการวิจัยและพัฒนา

กลยุทธ์

สถาบันวิจัยและพัฒนา กำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางและเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน โดยมีกลยุทธ์การดำเนินการ 7 ด้าน ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยสาขาที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการวิจัย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการความรู้งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
4. พัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัย นวัตกรรมและงานสร้างสรรค์
5. ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัย
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย
7. พัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัย

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2556

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพงานวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 1 : ผลงานวิจัยที่ตรงตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตัวชี้วัด

1. เงินสนับสนุนงานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์และ/หรือนักวิจัยประจำ (สกอ. 4.3)
2. ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้รับการ

จัดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ (สกอ. 4.4)

3. ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้จากงานวิจัย นวัตกรรมและงานสร้างสรรค์ (มสค.ตัวชี้วัดที่ 5)

เป้าประสงค์ที่ 2 : ผลงานวิจัยที่สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติและนานาชาติ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำและ/หรือนักวิจัยประจำ (ก.พ.ร.4.2.1)

กลยุทธ์ที่ 1

พัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยสาขาที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
กิจกรรม

1. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดประเด็นวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
2. จัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินบำรุงการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2

พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการวิจัย

กิจกรรม

1. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่และนักวิจัยรุ่นกลาง
2. พัฒนาคลินิกวิจัย มสค.
3. พัฒนาระบบนักวิจัยพี่เลี้ยง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาศักยภาพความรู้จากงานวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 3 : ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ อันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจนต่ออาจารย์ประจำและ/หรือนักวิจัยประจำ (ก.พ.ร.4.2.2)
2. ร้อยละของผลงานวิชาการที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ และได้รับคุณภาพจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ต่ออาจารย์ประจำและ/หรือนักวิจัยประจำ (ก.พ.ร.4.2.3)

กลยุทธ์ที่ 3

ส่งเสริมการจัดการความรู้งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กิจกรรม

1. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การเรียนการสอน
2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานวิจัย นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์

เกณฑ์วัดระดับความสำเร็จ

จำนวนโครงการวิจัยที่มีการบูรณาการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

ค่าเป้าหมาย (หน่วย : เรื่อง/ชิ้นงาน)

ปี 2553	ปี 2553	ปี 2555	ปี 2556
5	5	5	5

ผู้รับผิดชอบ

1. สถาบันวิจัยและพัฒนา
2. คณะครุศาสตร์
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. คณะวิทยาการจัดการ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะพยาบาลศาสตร์
7. ศูนย์การศึกษา
8. บัณฑิตวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการจัดการความรู้ฐานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวชี้วัดที่ 8 ร้อยละผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวชี้วัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรสายวิชาการมีการวิจัยและนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

บุคลากรสายวิชาการ หมายถึง อาจารย์ข้าราชการ อาจารย์พนักงาน รวมถึงอาจารย์พิเศษที่มีสัญญาการจ้างทั้งปี (จ้างไม่ต่ำกว่า 9 เดือน) ทั้งนี้ไม่นับบุคลากรที่ลาศึกษาต่อ

เกณฑ์วัดระดับความสำเร็จ

ร้อยละของผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

ค่าเป้าหมาย (หน่วย : ร้อยละ)

ปี 2553	ปี 2553	ปี 2555	ปี 2556
75	80	85	90

ผู้รับผิดชอบ

1. สถาบันวิจัยและพัฒนา
2. คณะครุศาสตร์
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. คณะวิทยาการจัดการ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะพยาบาลศาสตร์
7. ศูนย์การศึกษา
8. บัณฑิตวิทยาลัย

ประเด็นการวิจัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

1. การพัฒนาการเรียนการสอน

- 1.1 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- 1.2 การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 1.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา
- 1.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
- 1.5 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
- 1.6 การวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

2. การผลิตบัณฑิต

- 2.1 การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
- 2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
- 2.3 การวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต

3. การบริการวิชาการ

- 3.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการนำอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสู่การบริการวิชาการ
- 3.2 งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา/บูรณาการ การจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ
- 3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการตั้งศักยภาพบุคลากรมหาวิทยาลัยสู่การบริการวิชาการ
- 3.4 งานวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 3.5 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษ
- 3.6 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมในการสอนภาษาอังกฤษ

4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- 4.1 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา
- 4.2 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านภาษาและศิลปวัฒนธรรม
- 4.3 การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานงานด้านศิลปวัฒนธรรม

สำนักวิจัยและพัฒนาจะได้รับเงินสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (เพื่อนำมาจัดสรรทุนวิจัยให้กับอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ขอทุนทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย) ประมาณปีละ 2% ของรายได้จากเงินงบประมาณที่มหาวิทยาลัยได้รับจากรัฐบาล

บทบาทของอาจารย์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ครูผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญที่สุด โดยได้มีผู้ทรงคุณวุฒิได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

วิทยา คูวิวัฒน์ (2539, หน้า 5) ได้กล่าวถึง บทบาทของครู คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรให้กับนักเรียนทั้งชั้นซึ่งการสอนคงไม่ใช่เรื่องยากเลยถ้านักเรียนทั้งหมดมีพื้นฐานความรู้เหมือนกัน มีความสามารถทัดเทียมกัน และพร้อมที่จะเรียนรู้ได้จากวิธีการสอนของครูคนเดียวได้ตลอดเวลา แต่ในความเป็นจริงนักเรียนทั้งชั้นมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน จึงมักเกิดปัญหาในการเรียนการสอนกับครู ครูจึงเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยส่วนรวม ครูจึงต้องพยายามคิดค้นวิธีสอน สื่อ ตลอดจนเครื่องมือใหม่ ๆ มาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

การสอนในชั้นเรียนไม่ใช่การบอกหนังสืออย่างเดียว การสอนในชั้นเรียนครูจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนทั้งชั้นซึ่งมีความสามารถพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไป ทำให้บางครั้งเกิดปัญหากับครูผู้สอนที่ต้องจัดกิจกรรมหลากหลายสนองตอบต่อผู้เรียนแต่ละคน การสอนคู่กับการสังเกตเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในชั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาสภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องดำเนินการตลอดเวลา การวิจัยในชั้นเรียนจะเริ่มขึ้นหลังจากครูสรุปได้ว่าปัญหาคืออะไร เกิดที่ไหน และมีแนวทางจะแก้ปัญหานั้นอย่างไร กล่าวคือ ครูคิดวิธีแก้ปัญหาลองใช้จนได้ผลแล้วพัฒนาเป็นนวัตกรรม สามารถนำไปเผยแพร่ได้ต่อไป

การวิจัยในชั้นเรียน คือ การพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพได้อย่างเหมาะสม เกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพที่สุดในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบหรือเป็นแต่การศึกษาหาคำตอบโดยอาศัยวิธีที่น่าเชื่อถือได้เท่านั้นแต่ยังเน้นที่การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอีกด้วย

บทบาทหลักของครู ได้แก่ การเป็นผู้วางแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางที่ทางการศึกษายอมรับว่าเหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเท่าที่ผ่านมามีครูมักจะถูกคาดหวังให้เป็น “ผู้รับ” แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการเรียนการสอนที่ยอมรับกันว่า “ดี” ในวงการศึกษแต่ละยุคสมัย

ปัจจุบันวงการศึกษได้ตระหนักว่า ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนโดยตรงน่าจะเป็นผู้ที่มีศักยภาพดียิ่งกว่านักวิจัยและนักการศึกษาภายนอก ในการริเริ่มพัฒนาการเรียนการสอน บนพื้นฐานของสภาพการณ์และเงื่อนไขของห้องเรียนและนักเรียนที่ครูรับผิดชอบอยู่โดยอาจจะไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กรอบของทฤษฎีหรือแนวทางที่กำหนดให้โดยผู้อื่นเสมอไป

ปรีชา บุญคมรัตน์ (2545, หน้า 4) ได้กล่าวถึง บทบาทครูในการทำวิจัย ดังนี้
ด้านการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน

1. ครูเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับการเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียน
2. ครูจัดทำแผนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเตรียมแหล่งข้อมูล

ความรู้แก่ผู้เรียน

3. ครูจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน
4. ครูให้ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า
5. ครูส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการคิด การทำการสร้างสรรค์

แก่ผู้เรียน

6. ครูเตรียมการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีและมี

ความสุข

7. ครูสำรวจบัญชีรายชื่อ หนังสือ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า
8. ครูจัดเตรียมแบบฝึกหัด เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มสาระ
9. ครูร่วมกับคณะครู จัดทำเครื่องมือ เพื่อวัดผลนักเรียนตามจุดประสงค์

ด้านกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

1. มีความรู้ในเนื้อหาสาระในการวิจัย
2. สามารถเข้าใจปัญหาหรือเรื่องราวที่ต้องการทำวิจัย
3. สามารถจัดการในการเตรียมกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียน ได้เรียนตาม

ความสามารถและความสนใจ

4. สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากของจริง และประสบการณ์จริงสามารถ

นำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพด้วยตนเอง
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนริเริ่มกิจกรรมของตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้การสนับสนุน

อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

7. ใช้สื่อการสอนเพื่อให้นักเรียน ฝึกคิด แก้ปัญหาและค้นพบความรู้
8. สนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม และลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง
9. ร่วมกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียน พร้อมทั้งให้ความคิด ความเห็น หรือประสบการณ์

ส่วนตัวแก่ผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

10. ติดตามตรวจสอบการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและ

สมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปข้อความที่ได้จากการเรียนรู้

ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ จะทำให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานยิ่ง
2. การนำผลการวิจัยไปใช้เป้าหมายสำคัญ
3. การวิจัยในชั้นเรียนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และสรุปผล
4. ผลการวิจัย เมื่อนำไปใช้ต้องดูบริบทสภาพแวดล้อม ธรรมชาติวิชาที่ครูทำการสอน
5. การนำผลการวิจัยไปใช้ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งคราวไม่จำเป็นต้องทำต่อเนื่อง เพราะจะทำให้เสียเวลา

เนื่อง เพราะจะทำให้เสียเวลา

6. การนำผลการวิจัยไปใช้ต้องบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ของทุกวิชาตามหลักสูตร

7. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้โดยปรับปรุง หรือประยุกต์ให้เข้ากับการสอนตามปกติ

8. ผลการวิจัยใช้ในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้ที่เกี่ยวข้องได้
- ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการทำวิจัย

1. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ครู หรือการประกาศเกียรติคุณเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

2. การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ครูต้องมีชั่วโมงสอนหรือมีงานที่ต้องรับผิดชอบน้อยลง

3. จัดเวทีให้ครูได้มีโอกาสเสนอผลงานวิจัย

4. มีการประเมินความดี ความชอบให้ครูที่ทำผลงานการวิจัยที่ประสบความสำเร็จเป็นการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

5. การมีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

6. การให้โอกาสครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 1 เรื่อง ต่อ 1 ภาคเรียน ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์เขียว (2542, หน้า 15) ได้กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่ยืดหยุ่นอยู่เสมอทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต้องหมั่นศึกษาหาความรู้

2. ประเมินผล ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม

3. รู้จักใช้วารสารทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาทางวิชาชีพ สร้างนิสัยในการอ่าน

4. สำรวจตนเองอยู่เสมอ สำรวจผลงานของตนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

5. ปรับปรุงกิจกรรมในชั้นเรียนให้เหมาะสม

6. จัดโปรแกรมเพื่อพัฒนาครู เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

7. ปรับปรุงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้บริหาร ครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขได้ร่วมกัน

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ เป็นผู้วางแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เมื่อเกิดปัญหากับผู้เรียนครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมหลากหลายสนองเพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนควบคู่กับการสังเกตเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวข้างต้น อาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ก็ย่อมจะเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน อันเป็นการปฏิบัติตามนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ให้อาจารย์ทุกคนต้องปฏิบัติทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจารย์จะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน เพื่อนำปัญหาที่พบในชั้นเรียนมาวิเคราะห์และแก้ไขเพื่อให้เกิดปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของตนหมดไป ดังนั้น เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ดังนี้

1. ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

1.1 การพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีนโยบายพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาเน้นหลักสูตรที่ทันสมัยตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การพัฒนาอาจารย์ มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาจารย์ทั้งอาจารย์ใหม่และอาจารย์เก่า ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลการสอน

1.3 การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมีการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายไว้ให้บริการ ทั้งอาจารย์และนักศึกษา เช่น สำนักวิทยบริการ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการหลากหลายสาขาวิชา ฯลฯ

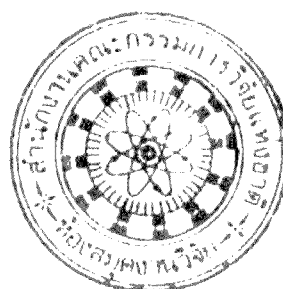
1.4 การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและมีการกำหนดมาตรการให้อาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียน

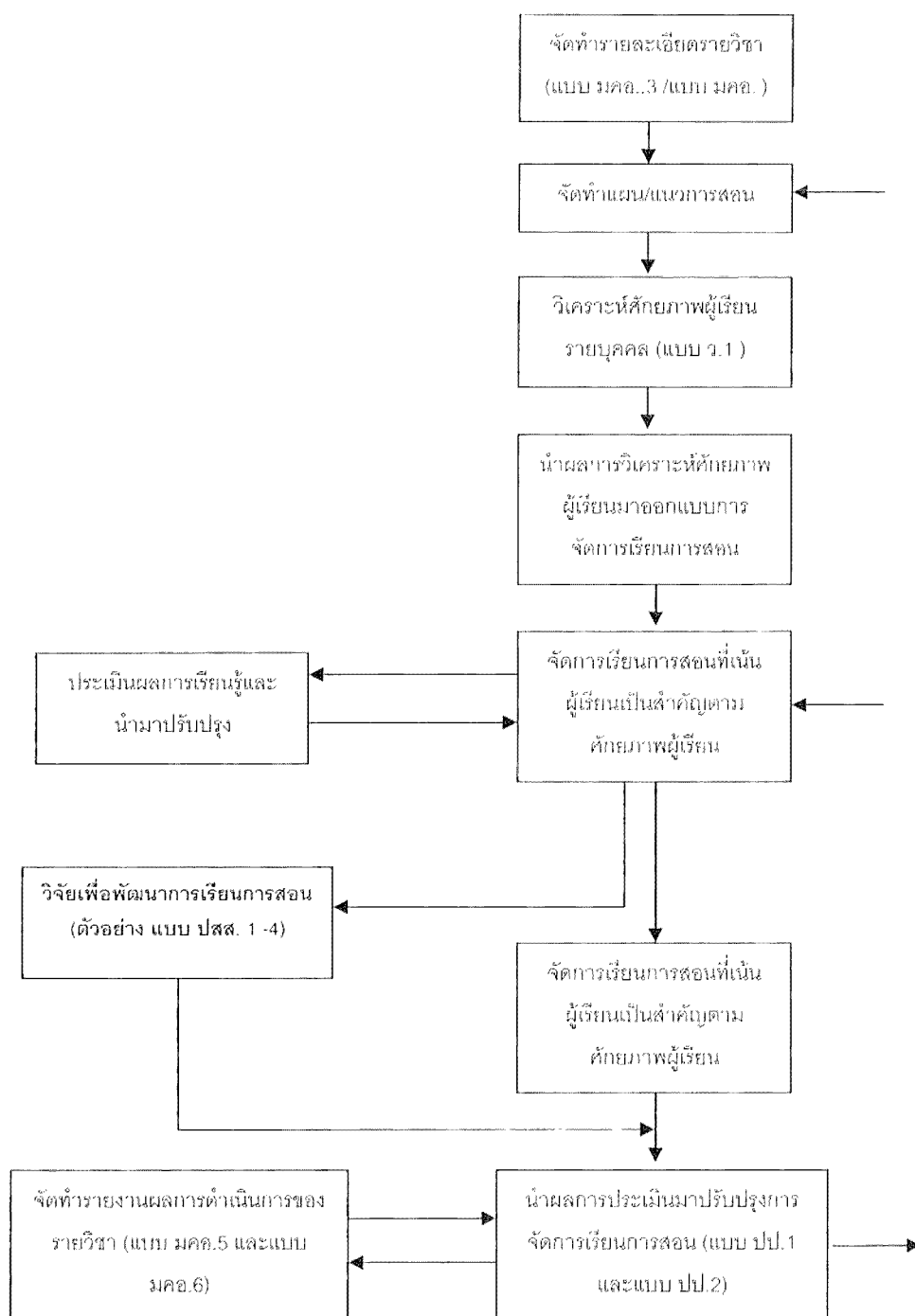
1.5 การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน e-learning e-book ฯลฯ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่อาจารย์ และจัดหาคอมพิวเตอร์แบบพกพาให้กับนักศึกษา

1.6 การจัดวางระบบการประเมินประสิทธิภาพการสอน online โดยให้นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ทุกคน ในทุกรายวิชา ของทุกภาคการศึกษา เพื่อให้อาจารย์นำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

1.7 การจัดวางระบบการประเมินการจัดการเรียนการสอน (อาจารย์ประเมินตนเอง) online โดยให้อาจารย์ทุกคนประเมินการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชาของทุกภาคการศึกษาเพื่อให้อาจารย์พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ได้แสดงให้เห็นเป็นแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์
ที่มา : คู่มือการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2553)

จากรูปภาพที่ 1 พบว่า ในขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ซึ่งต้องปฏิบัติทุกรายวิชา ทุกภาคเรียน ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องเป็นปัจจุบัน

6. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

สุวิมล ร่องวาณิช, (2551, หน้า 21) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ว่าเป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสนิเทศ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน

รัตนะ บัวสนธิ (2543) ได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นการแก้ไขปัญหาและ/หรือพัฒนางานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยอาศัยกระบวนการวิจัยในการดำเนินงานทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2545) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริงที่เชื่อถือได้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน

Cameron-Jones, M. (1983) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่ทำโดยผู้ปฏิบัติการสอน (practitioner = ครู) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและทำความเข้าใจในวิชาชีพของตนเอง ถือว่าเป็นวิธีการสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครู โดยเฉพาะในวิชาและหลักสูตรสำหรับครูประจำการ

Miller, 2000a นิยามว่าการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาเป็นการศึกษาที่ทำโดยครูอาจารย์ในโรงเรียน เพื่อเขียนผลของการจัดกิจกรรมที่จะใช้ในการปรับปรุงการสอน

Johnson, C.S. และ Kromann-Kelly (1995) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการหมายถึง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตีความหมายโดยมีแผนงานกำหนดและแลกเปลี่ยนผลกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ กระบวนการวิจัยปฏิบัติการต้องตอบคำถาม 5 ข้อต่อไปนี้ (1) คำถามที่

ต้องการศึกษาคืออะไร (2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง (3) ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บคืออะไร (4) จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และ (5) จะแปลความหมายนั้นว่าอะไร การตอบคำถามเหล่านี้ต้องใช้เวลาวางแผน และในทุกขั้นตอนต้องอภิปรายกับเพื่อนร่วมงาน

Zuber-Skernitt, O. (1996) กล่าวว่าการศึกษาวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผนกลยุทธ์ (2) การปฏิบัติ (นำไปปฏิบัติ) (3) การสังเกต (โดยมีการประเมินตนเอง) และ (4) การสะท้อนผลเชิงวิพากษ์จากตนเองและเพื่อนร่วมงานในผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1-3 จากนั้นมีการทำงานในวงจรรอบที่ 2 โดยมีการปรับแผนการทำงาน แล้วนำไปปฏิบัติ ทำการสังเกตผลที่เกิดขึ้นและสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงต่อไป

Freeman, D. (1998) ได้อธิบายความหมายของการวิจัยปฏิบัติการโดยเสนอวงจรของการวิจัยของครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในห้องเรียน ครูต้องคิดว่ามีอะไรเกิดขึ้น และสิ่งนั้นเกิดขึ้นด้วยวิธีการอย่างไร ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น คำถามเหล่านี้จะนำไปสู่การวางแผนการวิจัยและการออกแบบการวิจัย (2) การตั้งคำถาม เป็นการกำหนดปัญหาวิจัยที่คิดว่าสามารถวิจัยได้ให้เฉพาะเจาะจง (3) การรวบรวมข้อมูล (4) การวิเคราะห์ข้อมูล (5) การทำความเข้าใจในสารสนเทศที่ได้ค้นพบ (6) การเผยแพร่ผล

Charles (2002) กล่าวว่า “วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ รูปแบบการวิจัยโดยครูที่มีการแก้ปัญหาโดยทั่วไปให้กับผู้เรียน”

ดังนั้นจากการที่ได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้หลากหลายดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน เกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ โดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาลัทธิสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย
2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู
3. เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ
4. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัย ทางการศึกษา

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า ช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานครูอย่างเป็นระบบเห็นภาพของงานโดยชัดเจน สรุปได้ดังนี้

1. มีการตัดสินใจที่มีคุณภาพ เพราะจะมองเห็นทางเลือกต่างๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น และตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
 2. ครูนักวิจัยจะมีโอกาสมากขึ้นในการคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับเหตุผลของการปฏิบัติงานและครูจะสามารถบอกได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปนั้น ได้ผลหรือไม่ เพราะอะไร
 3. ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนจะสามารถควบคุม กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี เพราะการทำงานและผลของการทำงานนั้นล้วนมีความหมายและคุณค่าสำหรับครูในการพัฒนานักเรียน
 4. ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู อันนำมาซึ่งความรู้ในงานและความปิติสุขในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องของครู
- ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์หลายประการ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

ขจิต ฝอยทอง (2549) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียนเองการวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์แก่นักเรียนเพราะนักเรียนมีความรู้พื้นฐานในด้านการเรียนหลากหลายและแตกต่างกัน ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนการวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ครูรู้ว่าจะใช้การเรียนการสอนเป็นกลุ่ม (Group) หรือเป็นรายบุคคลจะทำให้ครูค้นพบนวัตกรรม (Innovation) เพื่อใช้สอนนักเรียนจะส่งผลให้นักเรียนมีศักยภาพในด้านการเรียนอย่างสูงสุด นอกจากนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนแก้ปัญหาในด้านการเรียนการสอนแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข
2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน จะทำให้ครูมีการวางแผนการทำงานที่จะช่วยแก้ปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ ครูผู้สอนจะจัดทำแผนการสอนเพื่อเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการสังเกตเพื่อบันทึกผลหลังการสอนสำหรับแก้ไขปัญหานักเรียนในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม การจัดทำแผนการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูปรับแผนการสอนให้ดียิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์เตรียมการสอนและพัฒนาการสอนของตนเองตลอดเวลา ครูผู้สอนสามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นผลงานทางวิชาการ ของตนเองเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานทางวิชาการ ครูผู้สอนจะ

เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ เมื่อผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนออกมาในครั้งแรกอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ครั้งต่อไปก็สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิมและเผยแพร่ผลงานของตนเองได้

3. ประโยชน์ต่อวงการศึกษา โรงเรียนที่มีครูทำการวิจัยในชั้นเรียนมากจะส่งผลให้โรงเรียนมีมาตรฐานทางวิชาการสูง เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น การทำวิจัยในชั้นเรียนจะส่งผลให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการปรึกษาหารือทางการเรียนการสอนมากขึ้น โรงเรียนจะมีครูร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียนโดยการระดมความคิด (Brainstorm) แก้ไขปัญหานักเรียนอย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพสูงสุด ครูผู้สอนในวิชาต่างๆช่วยเหลือกันทำงาน เช่น ครูภาษาไทยช่วยตรวจตัวสะกด ความถูกต้องของภาษา ครูคณิตศาสตร์จะช่วยเหลือในด้านการคำนวณค่าสถิติในการวิจัย ครูที่สอนภาษาอังกฤษอาจช่วยเหลือในด้านการแปลบทความและอ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษเป็นต้น การที่ครูผู้สอนทำการวิจัยในชั้นเรียนจะส่งผลให้ครูชวนหาความรู้อยู่เสมอ สนใจในด้านการวิจัยต่างๆเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของชั้นเรียนตน ส่งผลให้โรงเรียนมีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษา โรงเรียนที่มีผลงานวิจัยที่ดีเผยแพร่ออกไป ครูผู้สอนในโรงเรียนต่างๆสามารถศึกษางานวิจัยในชั้นเรียนที่ได้นั้นมาประยุกต์ (Apply) ใช้ในชั้นเรียนของตนเองได้ ทำให้การจัดการศึกษาของชาติมีประสิทธิภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียนจะกระตุ้นให้มีการพัฒนางานวิชาการทางด้านการศึกษาอยู่เสมอส่งผลให้วิชาชีพครูมีมาตรฐานและเป็นครูมืออาชีพ โดยมีพื้นฐานของการวิจัยเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษา

ดังนั้นจากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่าประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีประโยชน์ต่อนักเรียน ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ประโยชน์ต่อโรงเรียนและประโยชน์ต่อวงการศึกษาของชาติ นอกจากนี้การวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ให้เกิดขึ้นในวงการศึกษ ทำให้ครูมีพื้นฐานของการวิจัย มีความมั่นใจเพื่อเป็นนักวิจัยมืออาชีพต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ยังผู้ทรงคุณวุฒิได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้อีกด้วยเช่น

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544, หน้า 5) กล่าวว่า วิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีพลังอำนาจในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนมากขึ้นสามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ทันที่และมีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบ ประสบความสำเร็จในการทำงานมีความรู้ลึก เป็นเจ้าของและภาคภูมิใจวิธีการที่นำมาใช้

4. ช่วยให้โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบาย หรือมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างได้เหมาะสมและมีผลการวิจัยรองรับ

5. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ เต็มศักยภาพทั้งใน ด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

บัญชา อึ้งสกุล (2537, หน้า 39) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การนำเอาการวิจัยมาหน้า การ เรียนการสอนนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมองเห็นโครงสร้างหลักสูตรในรูปของระบบการ วิจัยและเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบว่าได้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างใน โครงสร้างระบบหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาต่อไป

ชัยพจน์ รังงาม (2545) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นประโยชน์ต่อครูในการนำ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียน การสอนที่ครูรับผิดชอบอย่างมีระบบ

ชาติรี เกิดธรรม (2544, หน้า 3) กล่าวว่า วิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์กับครูและ ผู้เรียน ดังนี้

1. ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถใช้นวัตกรรม สื่อการสอน วิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพในการ แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น และสามารถแสดงผลงานทาง วิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพสูงสุดของนักเรียน

4. เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหาร หรือการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ครูสามารถใช้นวัตกรรม สื่อการสอน วิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่มี คุณภาพในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

3. ครูพัฒนางานให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

4. ครูสามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้น

5. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพ
6. เป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียน

แม้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แต่ก็มีข้อจำกัดหลายประการ ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การวิจัยในชั้นเรียนนั้น ไม่ควรทำวิจัยคนเดียว แต่ควรแสวงหาความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรือเป็นการวิจัยทั้งโรงเรียน
2. การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยปฏิบัติการเพื่อนำผลไปใช้ ดังนั้นจึงต้องทำวิจัยอย่างต่อเนื่องหรือสม่ำเสมอ คือเป็นกระบวนการที่ควรทำอย่างไม่สิ้นสุด เพราะเป็นการพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งพัฒนาตัวครูเองไปตลอด
3. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียนที่ครู รับผิดชอบในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั้นจึงไม่สามารถสรุปอ้างอิงไปยังประชากรเป้าหมายอื่น แต่อย่างไรก็ตามครูนักวิจัยก็มีโอกาสที่จะพัฒนาเป็นความรู้ที่สามารถสรุปอ้างอิงต่อไปได้

เป้าหมายที่สำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

บรรดล สุขปิติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลที่ดีที่สุด และหากครูคนใดได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนแล้ว ก็ย่อมเกิดผลสำคัญ 2 ประการคือ

1. การพัฒนาคน หมายถึงการพัฒนาผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร
 2. การพัฒนาตน หมายถึง การพัฒนาตัวครูผู้สอนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิชาชีพของตน จนอาจเรียกได้ว่าเป็น “ครูมืออาชีพ”
- สุวิมล ว่องวาณิช (2544, หน้า 12) กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า “ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ก็ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา จึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ”

หลักการและลักษณะการวิจัยในชั้นเรียน

วิทยา ใจวิถี (ม.ป.ป., หน้า 2) ได้กล่าวถึงหลักการการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นกระบวนการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่

สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีจิตใจที่ดีงาม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. เป็นกระบวนการแก้ปัญหาแบบส่วนร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอย่างแท้จริงที่ตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการศึกษารูปแบบเป็นระบบ

3. มุ่งแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นครั้งไป เป็นการวิจัยปัญหาของผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้เฉพาะชั้นเรียนนั้นๆ

4. เป้าหมายที่สำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนางาน พัฒนาค้น และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา และองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช, (2551) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน งานวิจัยของครูควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก (small scale) แต่ละครุเรียนหรือภาคการศึกษา ครูสามารถทำการศึกษาในประเด็นวิจัยหรือหัวข้อวิจัยได้หลายประเด็นเป้าหมายหลักของการวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับศาสตร์ของการสอน การนำเสนอผลการวิจัยจึงไม่ใช่รูปแบบที่เป็นทางการเหมือนกับที่มีการทำกันในการวิจัยเชิงวิชาการ การทำวิจัยของครูต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่เกิดมาจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงขณะนั้น กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นอย่างง่าย ๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการค้นหาคำตอบ การวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อตนเอง

วิทยา ใจวิถี (ม.ป.ป., หน้า 1) ได้กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. ทำการวิจัยเพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน
3. ทำการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

นอกจากนี้ อุทุมพร จามรมาน (2544) กล่าวถึง ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ว่ามีลักษณะดังนี้

1. ผู้ทำวิจัยยังคงทำงานตามปกติของตน
2. ไม่ต้องสร้างเครื่องมือวิจัย
3. ไม่มีข้อมูลจำนวนมากและไม่ต้องใช้สถิติ

4. ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากการสังเกต การพูดคุย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
5. ไม่ต้องทบทวนรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ใช้เวลาทำวิจัยไม่นาน ขึ้นอยู่กับสาเหตุของปัญหาและจำนวนบุคคลที่ต้องการแก้ไข
7. ความยาว 2 – 3 หน้าต่อเรื่อง
8. ผู้เรียนได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา
9. ไม่มีการระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง
10. ไม่ต้องใช้สถิติสรุปอ้างอิง และไม่มีระดับนัยสำคัญ
11. ไม่มีการทดสอบก่อนหลัง
12. ไม่มีตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม (ตัวแปร คือ สิ่งที่ศึกษา)
13. ไม่มีกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม
14. เป็นการวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative research) มากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

15. เน้นการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาของผู้เรียนบางคน บางเรื่อง

นอกจากนั้น อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้ย้ำความเข้าใจผิดของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า “ยังมีความเข้าใจผิดของการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเข้าใจว่าต้องทำวิจัยเหมือนวิทยานิพนธ์ ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เพราะถ้าครูทำเช่นนั้นก็จะเป็นการหนีการสอนไปทำวิจัย ซึ่งไม่ใช่เจตนาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้อง การให้ครูแก้ปัญหาของนักเรียนให้ได้ก่อนที่จะสายเกินไป

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2545, หน้า 23) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนว่า แท้ที่จริงแล้วในการปฏิบัติงานสอนของครูก็ได้ทำงานในลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน ผสมผสานอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนอยู่บางส่วนแล้วคือ สอนไปพร้อมกับการแก้ปัญหาในห้องเรียนไป โดยได้กำหนดขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญที่ครูต้องสำรวจว่า มีอะไรเกิดขึ้น ครูก็ต้องจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของปัญหาเหล่านั้น โดยพิจารณาจากความรุนแรงของปัญหา ว่าปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขก่อน ครูสามารถสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาได้หลายลักษณะ เช่น วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่างๆ ตรวจสอบรูปแบบฝึกหัด สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ศึกษาข้อมูลจากการประเมินของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ครูจะพบปัญหา ข้อสงสัยที่เกิดจากผู้เรียน ครู และกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีความหมายและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อยู่ในวิสัยที่ครูจะเป็นผู้ดำเนินการหาคำตอบได้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของครูผู้วิจัย

2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เมื่อเลือกปัญหาได้แล้วต้องวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ตรงเหตุ ปัญหาจึงจะได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงได้ สาเหตุของปัญหาอาจเกิดจากพฤติกรรม การสอน การใช้สื่อหรือการวัดผลของครู ทักษะคติ พื้นฐานภูมิหลังนิสัยหรือพฤติกรรมของผู้เรียน ระดับความยากหรือปริมาณของเนื้อหาวิชา หรือบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น ห้องเรียนคับแคบ ร้อน แสงสว่างไม่พอ แหล่งเรียนรู้สำหรับศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ เป็นต้น

3. ศึกษาหาวิธีการในการแก้ปัญหา เมื่อครูได้วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาแล้ว เพื่อที่จะให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักสูตร ตำรา คู่มือ ผลงานวิจัย เพื่อครูจะได้ทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาที่ประสบอยู่นั้นมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรม หรือสื่อช่วยการเรียนรู้

4. พัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา จากการศึกษาในขั้นที่ 3 ครูจะได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ซึ่งครูต้องศึกษาและออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม วิธีการ หรือสื่อช่วยการเรียนรู้ที่จะใช้ในการแก้ปัญหา แล้วดำเนินการหาคุณภาพจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ โดยนำนวัตกรรม วิธีการหรือสื่อต้นแบบที่พัฒนาขึ้นไปให้เพื่อนครู ศึกษาวิเคราะห์ หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เตรียมนำไปใช้กับผู้เรียนของตน

5. นำนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาไปใช้ ครูนำนวัตกรรม วิธีการ หรือสื่อที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 4 ไปใช้กับผู้เรียนของตน โดยระบุขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สังเกตและบันทึกพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียนก่อนใช้ เมื่อใช้เสร็จแล้วสังเกตและบันทึกพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเปลี่ยนแปลงของผลที่เกิดขึ้น โดยครูผู้วิจัยต้องสร้างเครื่องมือหรือกำหนดวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินการปฏิบัติงาน แบบทดสอบ เป็นต้น รวมทั้งแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ตรวจสอบและสรุปผล เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยอาจใช้การแจกแจงหรือเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม แล้วสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ ก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข โดยย้อนกลับไปตรวจสอบในขั้นต่างๆ แล้วนำกิจกรรมหรือสื่อที่ปรับปรุงแล้วไปใช้อีก จนกระทั่งสามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ เขียนสรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 ผลการวิจัยที่ได้ก็จะเป็นผลของการแก้ไขปรับปรุงในวงจรการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

นอกจากนี้ยังได้นักวิชาการหลากหลายคนได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

พิชญ์สินี ชมภูคำ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนจึงต้องอาศัย R&D (Research and Development) ซึ่งขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ครูต้องดำเนินการเพื่อนำไปใช้ในรูปแบบ R&D คือ

1. ตรวจสอบและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน หาสาเหตุของปัญหา และกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. พัฒนานวัตกรรม

4. ออกแบบการทดลอง

5. สร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด

6. ทดลอง รวบรวม วิเคราะห์และสรุปผล

7. เขียนรายงานการวิจัย

วิทยา ใจวิถี (ม.ป.ป., หน้า 3-12) กล่าวถึงกระบวนการทำการวิจัยในชั้นเรียน มีกระบวนการดังนี้

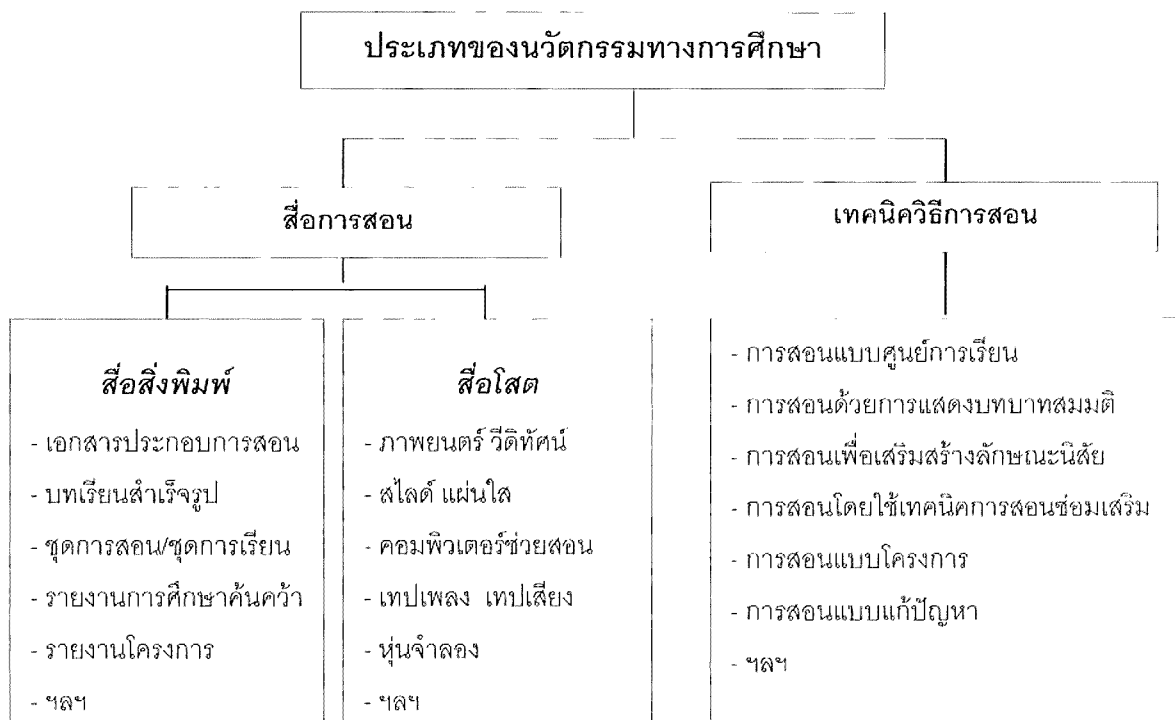
1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน ปัญหา คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือผลที่ต้องการให้เกิด กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือผลที่เกิดขึ้นจริง หรือกล่าวได้ว่า สภาพที่เกิดขึ้นจริงไม่ตรงกับสภาพที่ต้องการให้เกิด ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป ที่มาของปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน มาจากสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เช่น สภาพการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน วิธีสอนที่ใช้ในวิชาต่าง ๆ หรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

2. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จะทำการวิจัย เพื่อให้การวิจัยมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นการยืนยันความต่อเนื่องทางวิชาการ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทำให้ได้เทคนิคในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับหลักการ โดยนำทฤษฎี หรืองานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วมาประกอบหรืออ้างอิง จะทำให้แนวคิดของครูผู้ทำการวิจัยน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

3. การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา นวัตกรรมเป็นรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาของครูที่สร้างขึ้นใหม่ หรือนำนวัตกรรมมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งทำให้ได้นวัตกรรมที่คาดว่ามีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปแก้ปัญหา

นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational innovation) หมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการใหม่ที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้นและประหยัดเวลาในการเรียนการสอน

ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา มี 2 ประเภท คือ สื่อการเรียนการสอนที่ประดิษฐ์ (Invention) และเทคนิคการสอนกิจกรรมการพัฒนา หรือเทคนิควิธีสอน (Instruction)

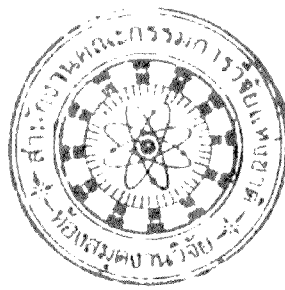

แผนภาพที่ 2 ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา

ที่มา : วิทยา ใจวิถี (ม.ป.ป., หน้า 6)

4. การออกแบบการทดลองการทดลองทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของนวัตกรรม จำนวนกลุ่มผู้เรียนที่ใช้ทดลอง และจำนวนครั้งของการวัดตัวแปรที่ศึกษา แต่ละแบบมีการดำเนินการที่แตกต่างกัน ฉะนั้นครูจะต้องออกแบบการทดลองให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และสมมุติฐานการวิจัย การออกแบบการทดลอง หมายถึง การวางแผนเพื่อพิสูจน์ว่า นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินนวัตกรรมนั้นสามารถแก้ปัญหาที่มีอยู่ หรือสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากที่ผู้สอนได้วางแผนการวิจัย โดยกำหนด ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ นวัตกรรม วิธีรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วขั้นต่อไป คือ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้สอนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับระดับการวัดเสียก่อน จากนั้นจึงเลือกชนิดของเครื่องมือที่จะใช้

ในการรวบรวมข้อมูล ลงมือสร้างหรือพัฒนา โดยทั่วไปแล้ว วิธีการวัดค่าตัวแปรอาจแบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ๆ ได้แก่ การสอบ การสอบถาม และการสังเกต

6. การทดลอง รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูลหลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยจากเครื่องมือวัดทางการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติต่าง ๆ

7. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนการเขียนรายงานการวิจัยเป็นขั้นสุดท้ายของการทำวิจัย เป็นการเขียนรายงานงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นวิเคราะห์และสำรวจปัญหา การพัฒนารูปแบบการทดลองให้รูปแบบเพื่อแก้ปัญหาจนกระทั่งถึงการวิเคราะห์ผล สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ การเขียนรายงานการวิจัยเป็นการเสนอสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบให้ผู้อื่นทราบ

7.1 การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนมี องค์ประกอบของรายงานการวิจัย (แบบเต็มรูปแบบ) ในรายงานการวิจัยมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนอ้างอิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1.1 ส่วนนำ ประกอบด้วย ปกนอก ปกใน บทคัดย่อ (มีหัวข้อสำคัญ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้ทำวิจัย ปีที่ทำวิจัย จุดประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย) คำนำ สารบัญ สารบัญตาราง สารบัญภาพ

7.1.2 ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วยบทสำคัญ ได้แก่

- บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัยและ สมมติฐานการวิจัย

- บทที่ 2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง หรือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ควรประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวัดตัวแปร/เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

- บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการเขียนสรุปรวมการวิจัยตั้งแต่บทที่ 1 ถึง 4 มาไว้ด้วยกัน ประกอบด้วยหัวข้อ ความนำ ผลการวิจัยและข้อสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

7.1.3 ส่วนอ้างอิง เป็นการแสดงให้เห็นทราบว่าผู้วิจัยได้ค้นคว้าหาผลความรู้ เพื่อการทำการวิจัยครั้งนี้มากน้อยเพียงใด การอ้างอิงอาจประกอบด้วย

- การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง เป็นการแสดงให้เห็นว่าแนวคิด หรือ ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษานั้นเป็นของใคร พิมพ์ปีใด อยู่หน้าใด หรืออ้างแบบใช้ เชิงอรรถ

- บรรณานุกรม เป็นการเขียนว่า หนังสืออ้างอิงมีอะไรบ้าง เมื่ออ้างใน เนื้อเรื่องแล้ว ต้องมีการอ้างอิงในบรรณานุกรมด้วยทุกเล่ม มีวิธีการเขียนดังนี้ (เขียนเรียง ตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง)

- ภาคผนวก

8. การนำผลการวิจัยไปใช้ ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ดังนี้

8.1 นำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน

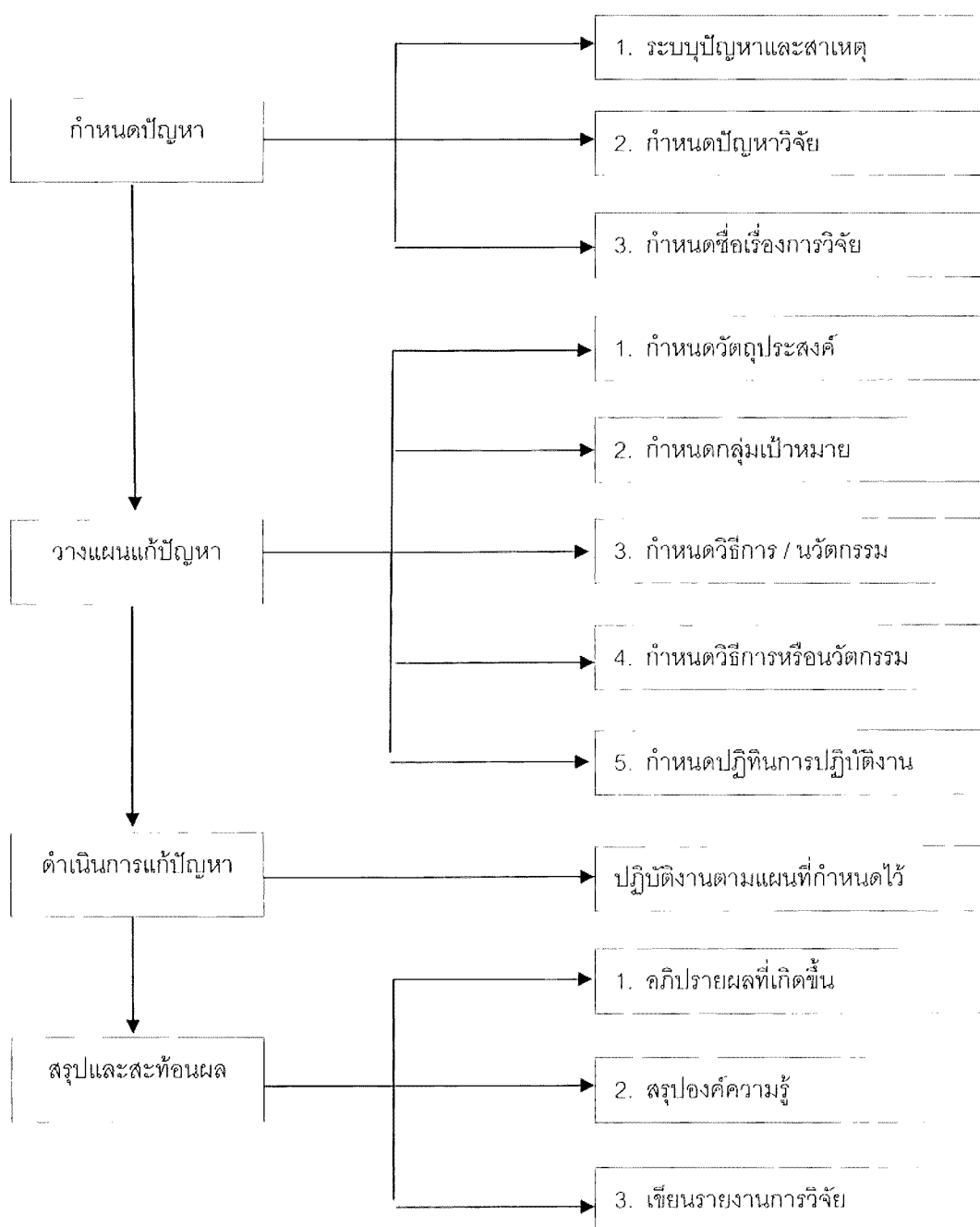
8.2 นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน

8.3 นำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ

นอกจากนี้ ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544, หน้า 41-42) ได้สรุปกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนว่ามี 4 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดปัญหา
2. วางแผนแก้ปัญหา
3. ดำเนินการแก้ปัญหา
4. สรุปและสะท้อนผล

ซึ่งได้แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์

ที่มา : ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544, หน้า 41 – 42)

รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

นักวิจัยหลายท่านได้ให้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการในลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น สุวิมล ว่องวาณิช (2551, หน้า 34) ได้แบ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบเป็นทางการ (formal research) เป็นงานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยเคร่งครัด มีลักษณะการดำเนินงาน
2. การนำเสนอเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการ (academic research) เป็นงานวิจัยที่ไม่ยึดแบบการวิจัยอย่างเคร่งครัดเหมือนการวิจัยเชิงวิชาการ แต่มุ่งเน้นตอบคำถามวิจัยมากกว่าการยึดรูปแบบการวิจัยแบบเป็นทางการ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยก็พยายามใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากการเรียนการสอนปกติ การนำเสนอผลการวิจัยครอบคลุมเพียงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอวิจัยแบบนี้ บางครั้งพบว่ามีรายงานผลเพียง 1 – 2 หน้า

รูปแบบการวิจัยตามแนวคิดของ Demmis และ Zuber-Skerritt, n.d., upaged (อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2551, หน้า 34) กล่าวว่า ได้แบ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการเป็น 3 รูปแบบ คือ

1) การวิจัยปฏิบัติการเชิงเทคนิค (Technical Action Research) เป็นการวิจัยเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยอาศัยบุคคลภายนอกมาช่วยในการทำวิจัยในหน่วยงานผู้ปฏิบัติ (ครู) จะอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของนักวิจัยภายนอก วิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยมาจากความคิดของนักวิจัยภายนอกเป็นส่วนใหญ่ซึ่งเน้นเทคนิคการวิจัยที่ตอบคำถามการวิจัยที่รัดกุม ข้อค้นพบที่ได้อาจใช้ไม่ได้กับการปฏิบัติจริง

2) การวิจัยปฏิบัติการเชิงปฏิบัติจริง (Practical Action Research) เป็นการวิจัยที่มีนักวิจัยภายนอกแสดงบทบาทของที่ปรึกษาด้านกระบวนการทำงาน (process consultancy role) มีเป้าหมายของการวิจัยที่มากกว่าแบบแรก คือ นอกจากช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานแล้วยังมุ่งสร้างความเข้าใจและมุ่งพัฒนานิเวศน์ให้กับผู้ปฏิบัติ กระบวนการวิจัยจะส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติสะท้อนผลและคิดวิเคราะห์พัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเอง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ และ

3) การวิจัยปฏิบัติการเชิงวิพากษ์/อิสระ (Critical / Emancipatory Action Research) เป็นการวิจัยที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยภายนอกและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเป้าหมายของการวิจัยเพิ่มเติมจากการวิจัยปฏิบัติการแบบที่ 1 และ 2 คือ นอกจากพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติแล้วยังต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการทำงานที่เป็นอยู่ในองค์กรให้ดีขึ้นกว่าเดิม นักวิจัยจะเป็นอิสระจากความรู้ กฎเกณฑ์ และพันธนาการ ทางความคิดเห็น

นอกจากนี้ Calhoun (อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2551, หน้า 36) ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยของครูแบบทำคนเดียว (Individual Teacher Research) เป็นการวิจัยที่เน้นการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง โดยครูกำหนดปัญหาในห้องเรียนที่ต้องการแก้ไขและหาแนวทางแก้ไข นักเรียนอาจไม่มีส่วนในการช่วยกำหนดทางเลือกต่าง ๆ หากจะมีผู้ปกครองมาเกี่ยวข้องด้วยในการทำวิจัยก็จะเป็นผู้ให้ข้อมูลมากกว่า

2. การวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือ (Collaborative Action Research) เป็นการวิจัยที่ทำเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยมีจำนวน 1 – 2 คนขึ้นไป ประกอบด้วยครู ผู้บริหาร และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยหรือบุคลากรอื่น ๆ มีจุดมุ่งหมายเน้นที่ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นในห้องเรียน กระบวนการ วิจัยจะเหมือนกับกระบวนการทำวิจัยคนเดียว

3. การวิจัยปฏิบัติการแบบทำทั้งโรงเรียน (Schoolwide Action Research) เป็นการวิจัยที่คณะทำงานเป็นผู้ปฏิบัติในโรงเรียน มีการทำงานโดยเลือกปัญหาวิจัยที่สนใจร่วมกัน มีการรวบรวมข้อมูล การจัดระบบและการแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัยเป็นแบบวงจรต่อเนื่อง ที่มีหน้าที่เหมือนการประเมินความก้าวหน้า มีจุดมุ่งหมายเน้นที่การปรับปรุงโรงเรียน ได้แก่ การค้นหาวิธีปรับปรุงโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาพยายามปรับปรุงการทำงานเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันแก่นักเรียน และเพิ่มขอบข่ายของสาระในการสืบค้นแนวทางการแก้ปัญหา

นางลักษณ์ วิรัชชัย (อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2551, หน้า 37) ได้สังเคราะห์รูปแบบการวิจัยจากแนวคิดของ Miller, 2000; Freeman, 1998; Bennett Foreman-Pack & Higgins, 1996; Stringer, 1996; Robinson, 1994 ไว้ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานหรือการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง

2. การวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง (collaborative action research) เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการโดยครูหลายคนร่วมกันทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนหลาย ๆ ชั้น หรือแผนกวิชา หรือ ภาควิชาคณะนักวิจัยเกิดจากการรวมตัวกันของครูที่มีความชำนาญเฉพาะต่างกันมาร่วมมือกันทำวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

3. การวิจัยปฏิบัติการระดับโรงเรียน (school wide action research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอาจรวมหน่วยงานนอกโรงเรียนด้วย มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

4. การวิจัยปฏิบัติการอิงชุมชน (community-based action research) เป็นการวิจัยที่อาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยอาศัยพลังของชุมชนที่จะระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งมาพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยในชั้นเรียน

รัตนะ บัวสนธิ์ (2543) กล่าวถึงการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งเครื่องมือและวิธีการที่นิยมใช้มาก ได้แก่

1. การสังเกตและแบบบันทึกการสังเกต การสังเกตนับเป็นวิธีการแรกที่สุดที่จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยเฉพาะข้อมูลพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในชั้นเรียนไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถาม การเล่นกับเพื่อน การเหม่อลอย และการรังแกเพื่อน เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์พูดคุย การสัมภาษณ์ หรือซักถามพูดคุยกับนักเรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนก็เป็นอีกวิธีที่จะทำให้ได้ข้อมูลระดับลึก และรอบด้านเกี่ยวกับนักเรียนที่เรามุ่งแก้ไขปัญหาคือการสัมภาษณ์ในที่นี้ส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structure Interview) ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ได้ดี คือ ครูผู้สอน ส่วนการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ช่วยให้ไม่มีการหลงลืมประเด็นการสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งควรจดบันทึกการสัมภาษณ์ในแบบบันทึก

3. แบบทดสอบและแบบฝึกปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทำนองนี้ ได้แก่ แบบทดสอบและแบบฝึกปฏิบัติมีหลายรูปแบบหลายลักษณะ ในการจัดทำขึ้นใช้ก็ต้องพิจารณาให้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์และระดับของนักเรียน

4. แบบสำรวจรายการ มาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม อาจใช้แบบสำรวจรายการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมตรงกับสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น หรือใช้มาตราส่วนประมาณค่าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น ทศนคติ หรือ การปฏิบัติของบุคคล และสามารถใช่แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็นรูปธรรมตลอดจนความคิดเห็นหรือการปฏิบัติก็ได้ บางครั้งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

พิชญ์สินี ชมพุดำ (ม.ป.ป.) ได้เสนอแนวทางการสร้างและใช้เครื่องมือวัดเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1. ชนิดของเครื่องมือ ต้องวางแผนว่าจะใช้เครื่องมือชนิดใด เช่น แบบทดสอบชนิดใด แบบประเมินการปฏิบัติ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ฯลฯ ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือเนื้อหาที่ต้องการวัดและประเมินผล

2. ช่วงเวลาเก็บข้อมูล/ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

3. ผู้เก็บข้อมูล หรือผู้ประเมิน ในหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้ที่ช่วยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีหลากหลายบุคคล จะทำให้ได้ข้อมูลที่ดีอย่างแท้จริงและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน

1. หัวข้อที่ประเมิน / ประเด็น / เกณฑ์ หลักสำคัญต้องสร้างกรอบเนื้อหาหรือจุดประสงค์ว่ามีอะไรบ้างที่ต้องประเมิน

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นต้องมีคุณภาพ ไม่เช่นนั้นจะถือได้ว่าข้อมูลที่เก็บมาได้ก็ไม่น่าเชื่อถือ ไม่เที่ยงตรง ไม่มีอำนาจจำแนก ไม่มีความเป็นปรนัย และไม่มีคุณภาพ

3. การวิเคราะห์/ สรุปข้อมูล ต้องมีการศึกษาการใช้สถิติที่ถูกต้อง ศึกษาทฤษฎีหลักการจากเอกสารต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2551, หน้า 90)

1. ลักษณะของข้อมูล

1.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล ถ้าข้อมูลเป็นตัวเลข เช่น ผลการสอบ ปริมาณเวลาที่ใช้ในการทำงาน ก็ควรใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สหสัมพันธ์ การเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นต้น

1.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการจัดบันทึกเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่สังเกตเห็น เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ในห้องเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน สมุดส่งงานของนักเรียน การจัดเก็บข้อมูลอาจใช้การบันทึกวิธีค้น

2. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลใช้ข้อมูลดิบ โดยมีการแจกแจงเป็นความถี่ ร้อยละ หรือค่าเฉลี่ยบางครั้งก็นำเสนอเป็นรูปกราฟเส้นหรือแผนภูมิ เพื่อให้เข้าใจง่าย

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถกระทำได้หลายวิธี (Freeman, 1998; Bell, 1993) ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานราก (grounded data analysis)
2. การวิเคราะห์แบบจัดกลุ่มข้อมูลก่อน (priori data analysis)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ต้องมีความหมาย และผู้วิจัยต้องสร้างความหมายจากข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล ผลที่ได้จากขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบคำตอบของคำถามวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน

ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ได้กล่าวถึงการนำเสนอข้อมูลว่า ต้องนำเสนอให้ได้กระชับ ชัดเจน ตรงประเด็น เปรียบเทียบได้ สะดวกในการอ่าน และในการนำเสนอขึ้นต้องคำนึงว่าจะเสนอให้ใคร และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร และยังมีอีกท่านหนึ่ง ได้กล่าวถึง การนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีความครอบคลุมดังนี้

1. หัวข้อเกี่ยวกับภูมิหลังและสภาพปัญหา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ขอบเขตและคำศัพท์ในการวิจัย
2. หัวข้อเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ตัวลักษณะปัญหาการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมส่วนตัวของนักเรียน และงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นการแก้ปัญหาการเรียนการสอนหรือแก้ปัญหาพฤติกรรม
3. ขั้นตอนการดำเนินงานแก้ไขปัญหหรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา พัฒนา การสร้างหรือจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหา การพัฒนาการเรียนการสอน การตรวจสอบความเหมาะสม การนำไปทดลองใช้ และการประเมินผลสรุป

4. ส่วนที่นำเสนอเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนที่ได้จากส่วนที่ 3
การนำเสนอส่วนที่เป็นการสรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวาณิช (2551, หน้า 94 – 95) ได้กล่าวถึง รูปแบบการนำเสนอรายงานผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสามารถจัดทำได้ 2 แบบ คือ แบบไม่เป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการรายงานผลการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ

โครงสร้างของเนื้อหาสาระของรายงานการวิจัยที่นำเสนอเหมือนรายงานการวิจัยเชิงวิชาการ แต่มักนำเสนออย่างสั้น ๆ และไม่ยึดรูปแบบการนำเสนอตายตัว ขอเพียงให้มีสาระครบถ้วนทำให้เข้าใจสิ่งที่ศึกษาและสิ่งที่ค้นพบ อย่างไรก็ตาม รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ดี ควรแสดงหลักฐานเกี่ยวกับกระบวนการที่มีการสะท้อนผลกลับให้ทราบ เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันข้อสรุปที่ได้จากการวิจัย เนื่องจากจุดอ่อนของการวิจัยนี้อยู่ที่การขาดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การวิจัยที่ทำแบบไม่เป็นทางการอาศัยประสบการณ์ของผู้วิจัย และเพื่อนร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมาช่วยในกระบวนการทำวิจัยซึ่งสามารถให้คำตอบที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง ดังนั้น มุมมองหรือการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้มีส่วนร่วมจะทำให้ผลการวิจัยมีความแข็งแกร่งขึ้น

2. รูปแบบการรายงานผลการวิจัยแบบเป็นทางการ

โครงสร้างของเนื้อหาสาระที่นำเสนอสำหรับการวิจัยเชิงวิชาการส่วนใหญ่มีการนำเสนอที่มีรูปแบบตายตัว โดยมีหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

รายงานการวิจัยที่นำเสนอแบบเป็นทางการจะใช้ศัพท์เทคนิคซึ่งเป็นที่น่าสนใจในกลุ่มนักวิจัยมืออาชีพ หรือนักวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรมจนสามารถทำวิจัยแบบนี้ได้ เช่น การกำหนดตัวแปรในการวิจัย การกำหนดประชากร การสุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

พิภพ วังเงิน (2547, หน้า 403) ได้กล่าวถึง เจตคติ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มาจากคำว่า Aptus ในภาษาละตินบางครั้งแปลคำนี้ว่า ทักษะ หรือท่าที ปัจจุบันคำนี้ก็ยังแพร่หลายอยู่แต่นักวิชาการบัญญัติศัพท์ขึ้นมาใหม่ คือ เจตคติ โดยมีความต้องการใช้ศัพท์ให้ทันสมัยมากขึ้น โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติศัพท์ว่า เจตคติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 321)

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, หน้า 68) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง การประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนคนหนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นท่าทีหรือแนวโน้มของบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นบุคคล กลุ่มคน ความคิด หรือสิ่งของก็ได้ โดยมีความรู้สึกหรือความเชื่อเป็นพื้นฐานทศนคติไม่ใช่สิ่งเดียวกับค่านิยม เพราะค่านิยมเป็นสิ่งที่เราเห็นคุณค่า แต่ทศนคติเป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ (พอใจหรือไม่พอใจ) แต่ทั้ง 2 อย่างมีความสัมพันธ์กัน ทศนคติเป็นพลังอย่างหนึ่งที่มองไม่เห็นเช่นเดียวกับสัญชาตญาณหรือ

กล่าวโดยสรุป อาจให้ความหมายของเจตคติได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของบุคคลที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ หรือความโน้มเอียงที่จะแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สถาบัน สถานการณ์ เรื่องราวต่างๆ ไปในทางใดทางหนึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน คือ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ลักษณะของเจตคติ

ปราณี ทองคำ (2539, หน้า 146-147) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติที่สำคัญไว้หลายประการ ดังนี้

1. เจตคติมีที่หมาย (Attitude object) ซึ่งได้แก่ สิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สถานที่ สิ่งของ สถานการณ์ หรือสิ่งที่เป็นธรรม เช่น เสรีภาพ ความรักประชาธิปไตย ฯลฯ
2. มีการระบุในแง่ดี-ไม่ดี (Evaluation aspect) มีความผันแปรในทางบวกและทางลบหรือในด้านการสนับสนุนหรือต่อต้าน
3. มีลักษณะคงทน (Relatively enduring) เจตคติของคนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้ว่านักจิตวิทยาจะไม่ถือเป็นของถาวร แต่ลักษณะของความคงทนก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่การเปลี่ยนแปลงต้องใช้เวลา
4. มีความพร้อมในการตอบสนอง (Readiness for response) คือ มีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามเจตคติที่เขามีอยู่ เช่น มีความพร้อมที่จะซื้อรถยนต์ถ้ามีเงิน ทั้งนี้เพราะมีเจตคติที่ดีต่อรถยนต์อยู่แล้ว

องค์ประกอบของเจตคติ

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2542 , หน้า 64-65) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญโดยทั่วไปของเจตคติหรือทศนคติ ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจนี้จะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้น อาทิ นักบริหารหรือผู้บังคับ

ปัญหามีความคิดหรือความเชื่อว่าผู้ได้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้น เขาจึงได้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะ เป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้นๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้น จึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบถูกใจสนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดความยึดมั่นและอาจแสดงปฏิกิริยาตอบโต้หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึงแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียดอันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ อาทิ บุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย หรือมีความคิดความเชื่อ ความรู้สึกที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย บุคคลผู้นั้นก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแบบเข้าหาหรือแสวงหา (Seek Contact) ตรงกันข้ามหากมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นๆ ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการถอยหนีหรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact)

การวัดเจตคติ

สุวิทย์ บุญช่วย และคณะ (2541, หน้า 10-12) ได้กล่าวถึงการวัดเจตคติว่า เจตคติเป็นพฤติกรรมภายในที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งตัวเราเองเท่านั้นที่ทราบ การวัดเจตคติโดยตรงจึงทำไม่ได้ แต่การศึกษาเจตคตินั้นสามารถกระทำได้ เจตคติสามารถวัดได้โดยการสร้างแบบวัดเจตคติเพื่อถามความรู้สึกต่อสิ่งเร้าในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ แบบวัดเจตคติที่นิยมใช้มีอยู่ 3-4 วิธี คือ

1. วิธีลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีการวัดเจตคติที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง การวัดเจตคติของลิเคิร์ท เริ่มด้วยการรวบรวมหรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการจะศึกษาให้ความหมายสิ่งที่ต้องการจะวัดให้แน่นอน ชัดเจน และครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการวัดทั้งหมด และข้อความที่สร้างขึ้นต้องประกอบไปด้วยข้อความที่สนับสนุนและต่อต้านในเรื่องที่ต้องการจะวัด กล่าวคือ มีข้อความที่เป็นบวกและเป็นลบละกันไป และนำข้อความที่รวบรวมได้ไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะทำการศึกษา โดยกำหนดคำตอบของแต่ละข้อความให้เลือกตอบคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งการให้คะแนนนั้น จะขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความว่าเป็นข้อความที่สนับสนุนหรือเป็นบวก ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนน และลดลงไปจนถึงตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้

คะแนน 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ต่อต้านหรือเป็นลบ ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนน และลดลงเรื่อยๆ ไปจนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1 คะแนน คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดเจตคติ คือผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดเจตคติ ซึ่งลิเคิร์ทถือว่าผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีโอกาที่จะตอบเห็นด้วย กับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมาก และในทำนองเดียวกันผู้ที่มีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งใดนั้นโอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็น้อยและโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นจะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงเจตคติของผู้ตอบในแบบวัดเจตคติของแต่ละคน

2. วิธีเทอร์สโตน สเกล (Thurstone Scale) วิธีการวัดแบบเทอร์สโตนนี้เน้นปัญหาด้านการมีช่วงเท่ากัน มากกว่าการวัดแบบอื่น ซึ่งในทางปฏิบัติ หมายถึง วิธีการให้น้ำหนักหรือคะแนนแต่ละข้อความที่ประกอบขึ้นมาเป็นสเกล ข้อความแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักในแต่ละช่วงเท่ากันโดยเทอร์สโตนยึดหลักที่ว่า “คุณลักษณะใด ๆ ในความรู้สึกของคนเรานั้นจะมีตั้งแต่เห็นด้วยน้อยที่สุด ไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด” โดยจะแบ่งช่วงความรู้สึกออกเป็น 11 ช่วงเท่าๆ กัน ความคิดเห็นแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักค่าเจตคติต่างกันไปจะอยู่ในช่วงไหนนั้นก็แล้วแต่ข้อความคิดเห็นนั้น

3. วิธีกัทแมน สเกล (Guttman Scale) จากข้อบกพร่องเทอร์สโตนสเกลและลิเคิร์ทสเกล ในเรื่องเกี่ยวกับความหมายของคะแนนและความเป็นมิติเดียวกันตลอดจนความสามารถในการนำคะแนนมาสร้างเป็นสเกลใช้แก้ข้อบกพร่องที่กัทแมนได้ให้ความสนใจและคิดหาวิธีสร้างสเกลที่มีคุณสมบัติเด่น

4. วิธีการหาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Differential Scale) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอด (Concepts) ของบุคคลแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ผู้ที่คิดวิธีนี้ คือ ชาร์ล ออสกู๊ด (Charles E. Osgood) และผู้ร่วมงาน เป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่จะศึกษาโดยการให้ประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการวัดอาจจะเป็นสถานที่ บุคคล เหตุการณ์ ฯลฯ การประมาณค่านั้นใช้คำคุณศัพท์ซึ่งตรงกันข้าม และมีลำดับของความมากน้อยจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่งรวมทั้งหมด 7 อันดับ (บางครั้งใช้ 5 หรือ 3 อันดับ) ในการที่จะให้ผู้ตอบประเมินค่ามาก หรือน้อยนี้ทำให้เชื่อได้ว่าแบบวัดนี้สามารถใช้วัดเจตคติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ได้ และสามารถเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของกลุ่มต่างๆ ได้

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลัดดา ดำพลางม (2540) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการสอน เพื่อศึกษากระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีต่อพฤติกรรมของครู นักวิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารจัดการชั้นเรียนและผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและศึกษาพฤติกรรมของครูที่มีผลต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของการทำวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนสนับสนุนให้ครูนักวิจัยเกิดความคิด ความมั่นใจในการดำเนินงาน และเป็นแรงจูงใจให้ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อันสืบเนื่องไปยังลักษณะและพฤติกรรมของครู คือ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความสนใจในการศึกษาค้นคว้า การเห็นโอกาสในการเรียนรู้ ความสนใจในการสังเกตและบันทึก เอาใจใส่นักเรียน และมีความรับผิดชอบในงานครู และทำให้ครูนักวิจัยมีพฤติกรรมดังนี้ เป็นผู้เรียนรู้ร่วมกับศิษย์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ยึดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเข้าใจนักเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียน อันจะนำไปสู่สัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำและส่งเสริมนักเรียนได้ตรงตามความต้องการและความสามารถ

ลัดดา กองคำ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการวิจัย

1.1 ด้านการดำเนินการ พบว่าโรงเรียนส่วนมากมีนโยบายส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูส่วนมากที่การเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและผู้บริหารให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการให้ขวัญกำลังใจ ปัญหาทั่วไปของครูที่มีผลต่อการเรียนการสอนส่วนมากเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่ครูส่วนมากพบเกี่ยวกับตัวนักเรียนในชั้นเรียน คือ นักเรียนไม่สนใจการเรียน ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย ครูที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนมากพัฒนาการเรียนการสอน โดยการสังเกตสภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ครูนำมาทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนมากคือ ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน วิธีการที่ครูใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน

ส่วนมาก คือ วิธีการวิจัยเชิงทดลองและครูแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนมากปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 ด้านงบประมาณ พบว่าครูส่วนมากใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัย

1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูล พบว่าโรงเรียนส่วนมากมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยให้แก่ครูและแหล่งข้อมูลที่ครูศึกษาเพื่อการทำวิจัยนั้น ส่วนมากศึกษาจากตำราทางวิชาการ เอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาและความต้องการ โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระดับปานกลาง แต่ที่พบว่ามีปัญหามาก 2 อันดับแรก คือ เรื่องการดำเนินการวิจัยวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องดำเนินการวิจัยงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย

3. ผู้บริหารมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง โดยที่ส่งเสริมมากที่สุด เรื่อง การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่ส่งเสริมน้อยที่สุด คือ การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

วรรณา เด่นขจรเกียรติ (2543) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ชุดของตัวแปรอิสระทั้งหมด 19 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำวิจัยปฏิบัติการ

ชุดของตัวแปรอิสระทั้งหมด 19 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 58.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .762 ตัวแปรที่มีสัมประสิทธิ์ถดถอยที่มีนัยสำคัญและมีค่าเป็นบวกมี 3 ตัว ได้แก่ ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน (.340) ความต้องการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อใช้เป็นผลงานในการขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ (.220) และความต้องการมีที่ปรึกษาการทำวิจัย (.135) ตัวแปรที่มีสัมประสิทธิ์ถดถอยที่มีนัยสำคัญและมีค่าเป็นลบมี 1 ตัว คือ ภาระงานที่รับผิดชอบ (-.081)

วิสัยพรณ์ เสรีวัฒน์ (2544) ได้ศึกษา เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า

1. ด้านการดำเนินการ พบว่าโรงเรียนได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในเรื่องต่อไปนี้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างกว้างขวางมากที่สุด รองลงมา คือ ส่งเสริมให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนาการเรียนการสอน

2. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูแกนนำส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนจากการอบรมสัมมนา ผู้บริหารให้การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการใช้ขวัญกำลังใจ เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนส่วนมาก คือ เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ควรได้รับการพัฒนาด้วยการวิจัยในชั้นเรียนส่วนมาก คือ การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่ครูแกนนำพบมากเกี่ยวกับตัวนักเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครูแกนนำที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนและไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกัน ครูแกนนำที่ไม่เคยทำการวิจัยในชั้นเรียนส่วนมากแก้ปัญหาในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยสังเกตสภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข หัวข้อที่ครูแกนนำส่วนมากนำมาทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการที่ครูแกนนำใช้ส่วนมาก คือ วิธีการวิจัยเชิงทดลองและบุคคลที่ครูแกนนำส่วนมากขอคำปรึกษา คือ เพื่อนครูที่มีความรู้ความสามารถ

3. ด้านงบประมาณ พบว่าครูแกนนำส่วนมากใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูล พบว่าโรงเรียนส่วนมากมีการจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูแกนนำ และแหล่งข้อมูลที่ครูแกนนำส่วนมากใช้ในการศึกษาเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน คือ จากตำราทางวิชาการ เอกสาร วารสาร ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

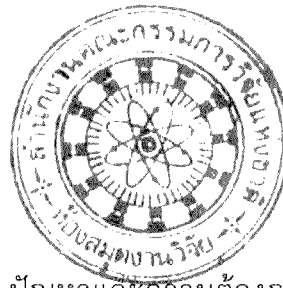
เทวี พรหมมินตะ (2544) ได้ศึกษาผลงานของการเสริมพลังอำนาจครูโดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือ : การออกแบบด้วยวิธี ผลการวิจัยพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการทำวิจัยร้อยละ 66.84 โดยครูที่เคยทำวิจัยมีประสบการณ์การฝึกอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนร้อยละ 81.98 และมีความต้องการการฝึกอบรมร้อยละ 56.57 รูปแบบการทำวิจัยเป็นแบบทางการร้อยละ 70.1 ลักษณะการทำวิจัยแบบรายบุคคลร้อยละ 78.1 โดยมีรูปแบบความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในโรงเรียนมากที่สุด

2) กระบวนการเสริมพลังอำนาจครูใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้และการสนับสนุนส่งเสริมให้ความช่วยเหลือครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

3) สำหรับผลการวิจัยจากกรณีศึกษาพบว่า หลังการเสริมพลังอำนาจครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทำวิจัยมากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละโรงเรียนมีการทำวิจัยแบบไม่เป็นทางการมากกว่าร้อยละ 60 ลักษณะการทำวิจัยเป็นแบบรายบุคคลมากกว่าร้อยละ 70 รูปแบบความร่วมมือในการทำวิจัยที่พบเป็นแบบความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน โดยไม่มีบุคคลภายนอกให้ความช่วยเหลือ ประเด็นปัญหาวิจัยที่ศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู

บุญยาพร ฉิมพลอย (2544) ได้ศึกษาผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาวิจัย การวิเคราะห์ปัญหา ออกแบบการวิจัย ดำเนินการแก้ไขปัญห โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานผลการวิจัย ซึ่งผลลัพธ์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนากระบวนการคิดหาเหตุผลถึงที่มาของปัญหาต่างๆ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียน เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน ทำให้ครูมีความสนิทสนมกับนักเรียนมากขึ้น สามารถให้คำแนะนำ และส่งเสริมให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการ และความถนัดของนักเรียน โดยครูนักวิจัยจะมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ วางแผนการสอนจากการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้เรียน และบริบทของท้องถิ่น แล้วศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และจึงเขียนแผนการสอน ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ความต้องการพัฒนานักเรียน ความต้องการพัฒนาตนเอง การมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย มีความประทับใจในการสอนของครูในอดีต การสัมผัสประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความภาคภูมิใจในผลงาน การได้รับการส่งเสริมจากบุคคลต่างๆ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ครูขาดความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และการเขียน ประกอบกับครูไม่มีเวลาทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ของครู ได้แก่ วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนบทบาทจากครูเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ร่วมเรียนรู้กับศิษย์ พัฒนานวัตกรรมและสื่ออยู่ตลอดเวลาเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดและประเมินผล พัฒนาตนเองทางด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตรกับศิษย์ สาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพราะจากการทำวิจัยทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล จากข้อมูลและการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ก่อให้เกิดมุมมองใหม่และมีความเข้าใจนักเรียนและตนเองมากขึ้น

พิทยา แสงสว่าง (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูมีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านอื่นมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าข้าราชการครูมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าข้าราชการครูมีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกัน

ประเทือง พลเสนา (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูแกนนำมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหามากเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านแหล่งข้อมูลความรู้สำหรับการค้นคว้า ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัย ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน และด้านเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ครูแกนนำมีความต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านแหล่งข้อมูลความรู้สำหรับค้นคว้า ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัย ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนและด้านเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียน

กานดา พูนลาภทวี และวรรณดี แสงประทีปทอง (2545) ได้ศึกษาเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยใน 3 ด้าน พบว่า

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 1.1) แนวทางหลักการในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีดังนี้ (1) สร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนในครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน (4) มอบหมายให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน (5) ส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียนและ (6) เผยแพร่ผลงานวิจัยของครูในโรงเรียน

1.2) วิธีการเรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียนมีหลากหลาย ได้แก่ (1) การเข้าอบรมการวิจัยในชั้นเรียน (2) การศึกษาดำรงหรือเอกสารเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (3) การศึกษาตัวอย่างผลงานวิจัยในชั้นเรียน (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน (5) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญนักวิจัยในพื้นที่หรือศึกษานิเทศก์และ (6) การปฏิบัติจริง

1.3) ก่อนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและมีความคิดว่า การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและเกินความสามารถของครู โดยเฉพาะครูที่สอนในระดับอนุบาลหรือระดับประถมศึกษา ครูส่วนใหญ่จึงเกิดความวิตกกังวลและขาดความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแต่เมื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแล้วครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น มีความมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยและเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องไม่ยุ่งยากอย่างที่คิด

1.4) การดำเนินงานวิจัยของครูมี 3 ลักษณะ คือ การทำวิจัยรายบุคคล การทำวิจัยแบบร่วมมือ และการทำวิจัยระดับโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ทำวิจัยรายบุคคล

1.5) ในระหว่างเข้าร่วมโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนครูพบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้แก่ (1) ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง (2) ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนและคิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก (3) เขียนรายงานการวิจัยไม่เป็น ขาดทักษะในการเขียน (4) ขาดที่ปรึกษาในการทำวิจัย (5) มีภาระงานมาก (6) ขาดงบประมาณสนับสนุน (7) ขาดแหล่งเรียนรู้และเอกสารสำหรับค้นคว้า

2. ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้บริหารโรงเรียนได้คัดเลือกผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อเผยแพร่จำนวน 195 เรื่อง ผู้วิจัยคัดเลือกงานวิจัยในชั้นเรียนนำเสนอ 13 เรื่อง ซึ่งมีทั้งงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอน และมีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาพฤติกรรม ผู้เรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รูปแบบของรายงานมีทั้งงานวิจัยแบบง่ายหรือแบบไม่เป็นทางการ และงานวิจัยแบบเป็นทางการ

3. แนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.1) แนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนมีดังนี้ (1) สร้างความตระหนักให้ครูทุกคน เห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระกิจที่ต้องปฏิบัติ จนเป็นวิถีชีวิตในการทำงาน (2) กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานของโรงเรียนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน (3) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน (4) ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดครูพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาการทำวิจัยและให้ครูนำเสนอความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ (5) สนับสนุนให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจครู (6) นิเทศ ติดตาม ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ (7) รวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน (8) จัดให้มีการประกวดผลงานวิจัยในชั้นเรียน 3.2) แนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นแรกคือ ขั้นเตรียมตัวครู โดยเตรียมใจและเตรียมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นที่สอง ขั้นทำวิจัยที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์และกำหนดปัญหาที่จะวิจัย การวางแผนการแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้และการสรุปผลการแก้ปัญหา ขั้นที่สาม คือ ขั้นเผยแพร่ผลงานวิจัย

ก้องเกียรติ ขำแจ้ง. (2546). ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เคยเข้าร่วมโครงการ การทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. สภาพปัญหาด้านเจตคติในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย ครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านเจตคติในการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

3. สภาพปัญหาด้านเวลาในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านเวลาในการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

4. สภาพปัญหาด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย ครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียน

อยู่ในระดับอยู่ในอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สภาพปัญหาด้านอื่นๆ เช่น การบริหาร การจัดการ ในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. สภาพปัญหาด้านความรู้ความสามารถทั่วไป, ด้านเจตคติ, ด้านเวลา, ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์, ด้านอื่น ๆ เช่น การบริหาร การจัดการ ในการวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านความรู้ความสามารถทั่วไป, ด้านเจตคติ, ด้านเวลา, ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์, ด้านอื่น ๆ เช่น การบริหาร การจัดการ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

โกศล ไสขาว (2546) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาครูเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลัง การอบรมเชิงปฏิบัติ การ และการศึกษาเอกสารด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากกว่าการพัฒนาอยู่ในระดับปรับปรุง ไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่ได้รับการพัฒนาประเมินคุณภาพสื่อเอกสารที่ใช้ประกอบการอบรมเชิง ปฏิบัติการและการ ศึกษาเอกสารด้วยตนเอง เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

3. รูปแบบการพัฒนาครูเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการ ศึกษาเอกสาร ด้วยตนเอง พบว่าทั้งสองรูปแบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีและไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้สึกพึงพอใจต่อคุณภาพและประโยชน์จากการอบรม เชิงปฏิบัติการ และศึกษาเอกสารด้วยตนเอง เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ร้อยละ 100

5. ครูที่ได้รับการพัฒนาวิจัยโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาเอกสารด้วย ตนเอง มีผลการ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนสรุปได้คือ มีการวางแผนการวิจัยโดยเขียนเค้าโครงการ ร้อยละ 84.00 และร้อยละ 60.90 ตามลำดับ ดำเนินการวิจัยตามโครงการ ร้อยละ 100 และร้อยละ 60.90 ตามลำดับ สรุป รายงาน และเผยแพร่ผลการวิจัยเรียนในชั้นเรียนร้อยละ 80.00 และ 73.90 ตามลำดับ ครูมีความต้องการในการนิเทศติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 72.00 และ 73.91 ตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรค ที่พบมากที่สุดคือ ครูมีคาบสอนมากและสอนหลาย วิชา ร้อยละ 36.00 และ 43.48 ตามลำดับ ข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุด คือ ควรลดหน้าที่พิเศษที่

มิใช่การสอนของครูลงเพื่อครูมีเวลาทำ วิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น ร้อยละ 36.00 และ 21.74 ตามลำดับ

จรรยาพร ดวงมรกต (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เห็นด้วยมากต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 เห็นด้วยรองลงมาในด้านพัฒนาผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.76 และเห็นด้วยกับการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68 ครูที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกันและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน ครูที่เคยมีประสบการณ์การทำวิจัย มีความคิดเห็นต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันกับครูที่ไม่เคยมีประสบการณ์การทำวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประศาสตร์ เสาไธสง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดีและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนและถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย เริ่มต้นจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาจากการสอน เลือกหัวข้อปัญหาการวิจัยเขียนเค้าโครงการวิจัย ดำเนินการวิจัยตามเค้าโครงและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนตามรูปแบบ ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ได้รับประสบการณ์ในการฝึกทำการวิจัยในชั้นเรียน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจและประสบผลสำเร็จ

นิวัติ ภิรมย์สุข (2549) ได้ศึกษาเรื่องการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาครูผู้สอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ในอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม ในอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการพัฒนาการอบรมทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนไปพัฒนาการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนได้เสนอความคิดเห็นว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ช่วยทำให้ครูผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังทำให้ครูผู้สอนได้มีโอกาส

แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนระหว่างครูผู้สอนต่อครูผู้สอน ครูผู้สอนต่อนักเรียนนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมก่อนและหลังที่ครู ผู้สอนทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 ก่อนครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวนนักเรียน นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ-พอใช้ มากกว่า เมื่อครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว จำนวนนักเรียน นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ-พอใช้ ลดลง

2.2 ก่อนครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวนนักเรียน นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีพอใช้-ดีเยี่ยม น้อยกว่า เมื่อครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว จำนวนนักเรียน นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีพอใช้-ดีเยี่ยมมากขึ้น

อลงกรณ์ ดุสสอน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 มีระดับการปฏิบัติกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ด้านการดำเนินวัตรกรรมไปใช้ ด้านการพัฒนานวัตกรรม และด้านการสรุปผลตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ความสำคัญในการเพิ่มสมรรถภาพพื้นฐานการวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การสร้างความตระหนักให้แก่ครูทุกคนในการทำวิจัยในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ และจัดคลินิกทาง

วิชาการเพื่อให้บริการในด้านการวิจัย รวมทั้งควรแสวงหาความรู้และทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

ปัญจพร เพ็ มกำลังพล (2551) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร : กลุ่มรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร : กลุ่มรัตนโกสินทร์โดยรวมในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพ -มหานคร : กลุ่มรัตนโกสินทร์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่าขั้นตอนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพระนครมีสภาพปัญหาน้อยกว่าครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายและขั้นตอนการสรุปและรายงานผลพบว่าครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพระนครมีสภาพปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนในขั้นตอนดังกล่าวน้อยกว่าจากครูผู้สอนในสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายและแตกต่างจากครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตดุสิตนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

มลิวลย์ อุดมเดช (2551) ได้ศึกษาเรื่องรายงานวิจัยการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกนนครเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยส่วนรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้

- 1) ลักษณะสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2) การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
- 3) การกำหนดปัญหาวิจัยในชั้นเรียน
- 4) จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียน
- 5) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา
- 6) การนำวิธีการ/เทคนิค/สื่อ/นวัตกรรมไปใช้จัดกิจกรรม
- 7) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) การเขียนรายงานวิจัยแบบง่าย
- 9) กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

- 10) การปรับปรุง/พัฒนาวิธีการ/สื่อ/นวัตกรรมหลังการนำไปใช้
- 11) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 12) การสรุปผล
- 13) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 14) การเขียนโครงร่างการวิจัยในชั้นเรียน
- 15) การเขียนรายงานวิจัย 5 บท

บุญญเดช ปิ่นเพชร (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนหนองแขงวิทยาคมอำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนหนองแขงวิทยาคม โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติงาน อันมีผลดีต่อการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องด้วยกลยุทธ์อื่นอย่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีความยั่งยืนตลอดไป

อลงกรณ์ เกิดเนตร (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิหลังของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 333 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน 2 – 4 เรื่อง และขนาดของโรงเรียนที่สังกัดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่

2. ความต้องการการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีความต้องการการสนับสนุนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความต้องการสนับสนุนด้านผู้บริหาร เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งวิชาการและด้านงบประมาณ ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และสังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน มีความต้องการการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ทาบานิค ชิเออร์ และเคนเนธ (Tabachnick Zeichner and Kenneth, 1999) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดและการกระทำ : การวิจัยในชั้นเรียนและการพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนวิธีการเปลี่ยนแปลงความคิดในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ วิธีการนี้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ครูจะเกิดการเรียนรู้พร้อมกับทบทวนถึงวิธีการสอนได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงความเข้าใจในเรื่องความคิดของนักเรียนในการเรียนวิทยาศาสตร์

ฮิลลารี บราวน์ (Hilary Brown, 2004) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน : กระบวนการที่ช่วยสร้างความมุ่งมั่นให้กับวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่ว่าอะไรที่ช่วยให้เกิดความมุ่งมั่นให้กับวัยรุ่นในชั้นเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ที่สร้างสรรค์ การตั้งประเด็นที่ซ้ำ ๆ กันเกี่ยวกับผู้เรียนที่สอดคล้องแทรกเข้าไปในหลักสูตรให้เข้าใจในตัวเองในองค์รวม การตระหนักถึงความชัดเจนในตัวตนและจิตวิญญาณของวัยรุ่น ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาจัดการประชุมผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนสุดท้าย ผลที่ได้ทำให้ได้ความคิดที่เชื่อมต่อกับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ความสามารถ การสนับสนุน ความมั่นใจและการเคารพตนเองเข้าด้วยกัน ช่วยทำให้การสอนแบบองค์รวมเป็นไปด้วยดี เมื่อมีความคิดสร้างสรรค์ ตัวเลือก การจินตนาการและการสร้างให้เกิดความมุ่งมั่นของวัยรุ่นในชั้นเรียน ซึ่งทฤษฎีนี้เกิดขึ้นจากผลการวิจัยอย่างชัดเจน กล่าวคือเมื่อมีการสอนแบบองค์รวมอาจารย์สามารถขัดเชยหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว อาจารย์ผู้สอนและวัยรุ่นซึ่งเป็นผู้เรียนที่เอาใจใส่ในการเรียนยังคงสามารถเน้นผลลัพธ์ในขณะที่เน้นกระบวนการด้วยอย่างต่อเนื่อง ย่อมทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่มีพลังในระหว่างผู้มีส่วนได้เสียกับการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่และจากกระบวนการดังกล่าวเป็นการสร้างสังคมให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

เบท ลินน์ บราวน์ (Beth Lynne. Brown , 2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิธีการสอนโดยการทำวิจัยในชั้นเรียน (สาขาอิเล็กทรอนิกส์) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง

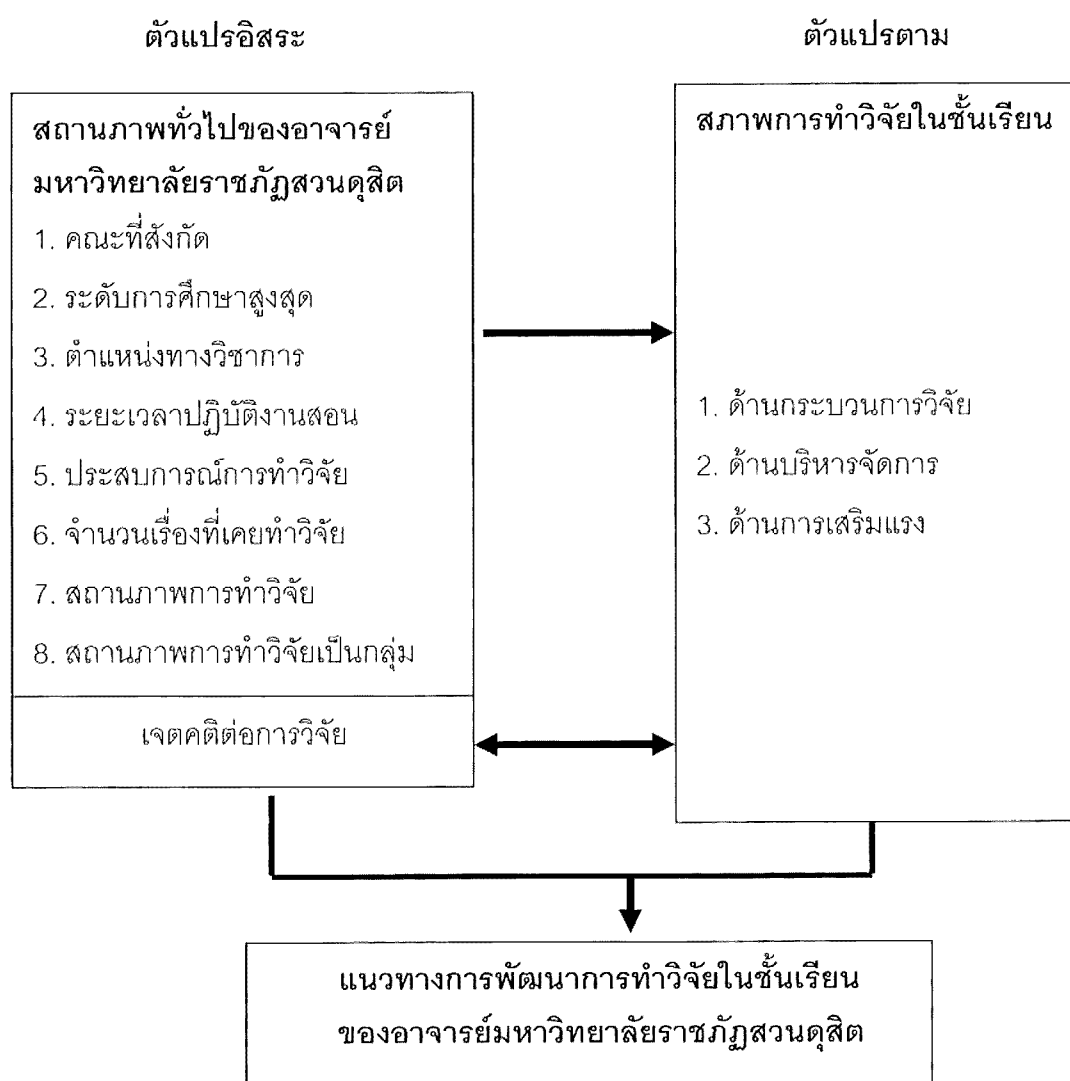
ความรู้สึกรู้สึกของครูผู้สอนเกี่ยวกับอิทธิพลของการวิจัยปฏิบัติการที่มีต่อความคิดของครูเกี่ยวกับเครื่องมือปฏิบัติการสอน และผลกระทบจากความคิดดังกล่าวที่มีต่อการปฏิบัติการสอน การศึกษานี้มุ่งเน้น 4 ด้าน คือ 1) บทบาทของครูผู้สอนโดยรวม 2) ความรู้ของครูผู้สอน 3) การปฏิบัติการสอน 4) ปฏิบัติการสะท้อนกลับ ข้อมูลในการทำวิจัยได้รวบรวมมาจากการสัมภาษณ์ครูที่ทำวิจัย การสังเกตการณ์ภายในห้องเรียน และการรวบรวมงานของครูและนักศึกษา รวมทั้งงานประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ครูรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านที่ทำการศึกษากว่า การทำวิจัยปฏิบัติการช่วยให้ครูมีแบบแผนในการปฏิบัติงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน แบบแผนนี้เองช่วยให้ครูสามารถเก็บข้อมูลและการสะท้อนกลับได้อย่างเป็นระบบ

เอียน เอส. กิన్న, แอน เอ็ม ไฮร์ฟีลด์, บิล เอทเว, เจมส์ เจ. วัตเตอร์ (Ian. S.Ginns, Ann M. Heirdsfield, Bill Atweh, James J. Watters, 2002) ได้ศึกษาเรื่อง การเริ่มต้นครูผู้สอนให้กลายเป็นมืออาชีพด้านวิจัยปฏิบัติการ การศึกษานี้ในรายงาน ได้พรรณนาการจัดการและการได้มาซึ่งรูปแบบความเข้าใจ การศึกษาการออกแบบการส่งเสริมสนับสนุนการเจริญเติบโตในสายอาชีพของกลุ่มครูผู้สอนผู้เริ่มต้นในระดับโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับครูผู้สอนด้านวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนผู้เริ่มต้นได้ร่วมมือกับนักวิชาการมหาวิทยาลัยในการออกแบบและการจัดการด้านการศึกษา ภาวะสำคัญของการองค์ประกอบของการศึกษาเป็นรูปแบบวิจัยปฏิบัติการของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่ม เจาะลึกวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านการสอน ตัวอย่างการประเมิน การจัดเตรียมพรสวรรค์และความสามารถพิเศษของนักศึกษา และครอบคลุมรวมถึงโปรแกรมการสอนในห้องเรียน ถูกนำเสนอและสะท้อนกลับในรายงานนี้ การแสดงเจตนาโดยนัยของการใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการสำหรับการเจริญเติบโตในสายอาชีพของกลุ่มครูผู้สอนผู้เริ่มต้นได้ถูกอภิปรายได้แย้ง

เคนเนท (Kenneth, 2006) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูนักวิจัยในโรงเรียนมัธยมตอนปลายของรัฐเพนซิลวาเนียตอนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มีบทสรุปเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ทั้งหมด 6 ข้อใหญ่ ๆ แต่สรุปข้อที่ 3 ถึง 6 ได้สะท้อนถึงความคิดของผู้เข้าร่วมในประเด็นการวิจัยของครู ถึงขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร โดยสรุปข้อที่ 3 คือ การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากฝ่ายบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามทำวิจัยของครู ข้อสรุปที่ 4 คือ การพิจารณาความคิดเห็น โดยผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์เห็นว่า การวิจัยมีบทบาทในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาวิชาชีพที่ได้ผล ข้อสรุปที่ 5 ได้อธิบายถึงอุปสรรคเด่น ๆ 2 อย่างต่องานวิจัยของครู คือ เวลาและทัศนคติ และข้อสรุปที่ 6 คือ การส่งเสริมงานวิจัยของครูในโรงเรียนเพนซิลวาเนียเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้แต่ต้องทำด้วยความสมัครใจเป็นระบบและร่วมมือร่วมใจกัน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำมาเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐาน

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพทั่วไปแตกต่างกัน มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัย - ราชภัฏสวนดุสิตมีความสัมพันธ์กัน

นิยามปฏิบัติการ

สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการวิจัย ด้านการบริหารจัดการ และด้านการเสริมแรง

ด้านกระบวนการวิจัย หมายถึง การปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับหลักกรรูปแบบ และขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์สรุปผลข้อมูล การเขียนรายงาน การเผยแพร่ การสะท้อนผลและปรับปรุง และการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการด้านเวลา งบประมาณ การจัดหาและใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ การประสานงานที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง ฐานข้อมูลทางการวิจัย การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านการเสริมแรง หมายถึง การปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับขวัญ กำลังใจ การสนับสนุนด้านการกำหนดนโยบายซึ่งเอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน งบประมาณ การพัฒนาด้านความดีความชอบ รางวัล คำชมเชย การจัดหาช่องทางและแหล่งเผยแพร่ผลการวิจัย การจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน การอำนวยความสะดวกด้านฐานข้อมูล โปรแกรมสำเร็จรูป ที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง และการอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

เจตคติต่อการวิจัย หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการวิจัย โดยทั่วไป ทั้งในด้านการกระบวนการ และการนำผลการวิจัยไปใช้

วิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ทำโดยอาจารย์ผู้สอนซึ่งมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและมุ่งนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน